

KANTAR

Emor

Inimeste privaatsusõigused ja isikuandmete kaitsmine 2020

Kaisa Esko, uuringute projektijuht

05.11.20

Sisukord

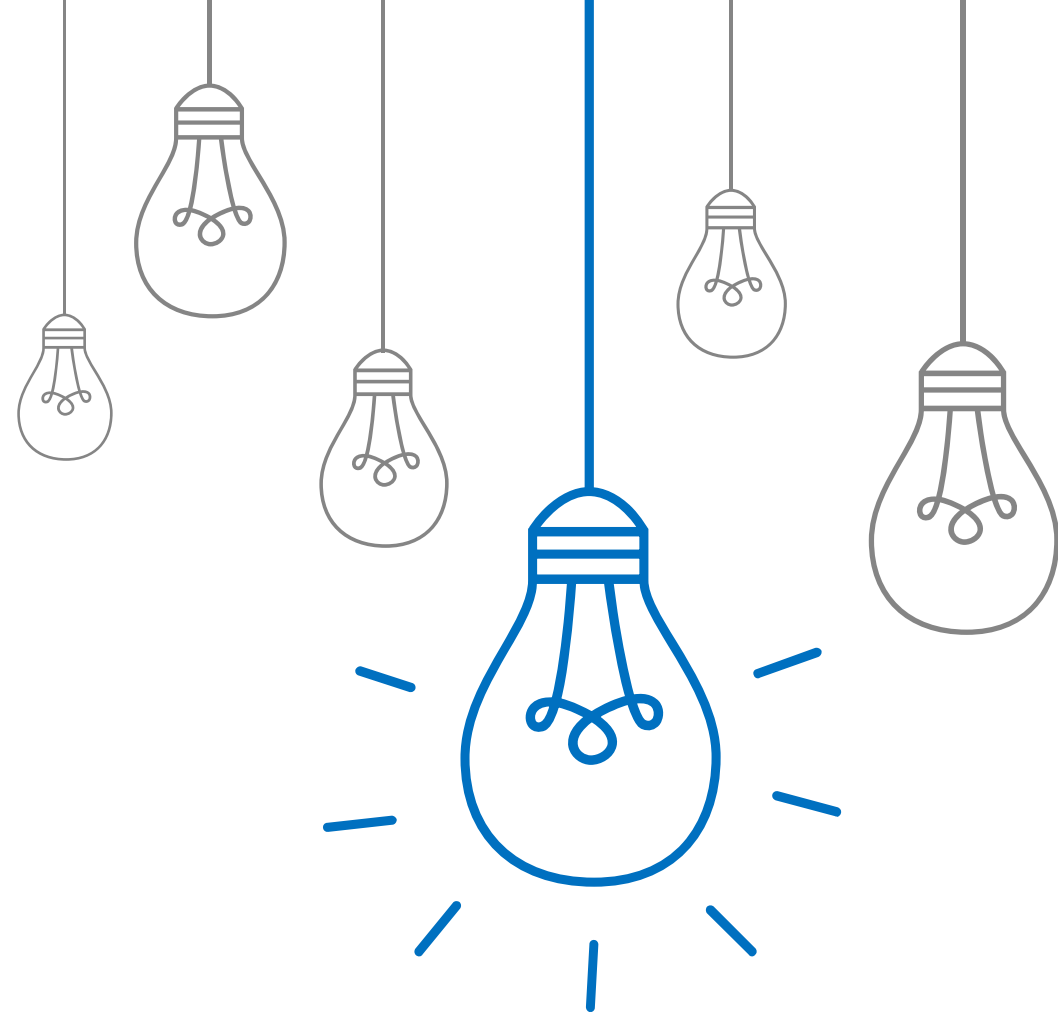
Sissejuhatus	3
1 Kokkuvõte põhitulemustest	7
2 Eesti elanike üldine internetikäitumine	11
3 Suhtumine andmete kogumisse üldiselt, andmete kogumisega seonduvad ohud	16
4 Kogemused privaatsuse rikkumisega	24
5 Isikuandmete kaitsmine internetis	28
6 Isikuandmete kaitsmine ja kasutamine üldiselt	38
7 Tulemused põhilistes sotsiaal-demograafilistes lõigetes	48
8 LISAD:	70
Küsitlustöö tehniline läbiviimine	71
Tulemuste statistilised usalduspiirid	72
Projekti meeskond	73

Sissejuhatus: uuringu lähteülesanne ja eesmärk

2020.aastal täitub 100 aastat Eesti Vabariigi esimese põhiseaduse vastuvõtmisest. Just põhiseaduses on sätestatud inimeste põhiõigused, vabadused ja kohustused. Seetõttu tähistab Justiitsministeerium 2020. aastat põhiseaduse aastana, et tutvustada ühiskonnale tavapärasest põhjalikumalt ja mitmekülgsemalt inimeste põhiõigusi. Erilist tähelepanu pööratakse seejuures noorte teavitamisele.

Käesolev uuring keskendus **inimeste privaatsusõigustele ning isikuandmete kaitsmisele**, seda esmajoones **veebikeskkonnas**.

Uuringu eesmärgiks oli analüüsida Eesti elanike üldist teadlikkust neist valdkondadest, samuti subjektiivseid hoiakuid nimetatud teemade suhtes – milline on tajutud oht privaatsuse rikkumisele ja millised on olnud reaalsed kogemused, millised isikuandmete kogumise ja kasutamisega seotud olukorrad on kõige häirivamad ning milliseid reaalseid samme on inimesed ise astunud enda privaatsuse kaitsmiseks.

Sissejuhatus: uurimisküsimused

Täpsemad teemad ja küsimused, millele uuringu käigus vastust otsiti, olid järgmised:

Isikuandmete kogumine ja sellega seonduvad ohud elanike silmis

- Kui heaks hindavad elanikud oma praegusi teadmisi?
- Millised on elanike arvates põhilised ohukohad info kogumisega seoses?
- Kas andmeid kasutatakse selleks, milleks neid on kogutud?
- Kas andmed on piisavalt kaitstud?

Elanike senised kogemused privaatsuse rikkumisega

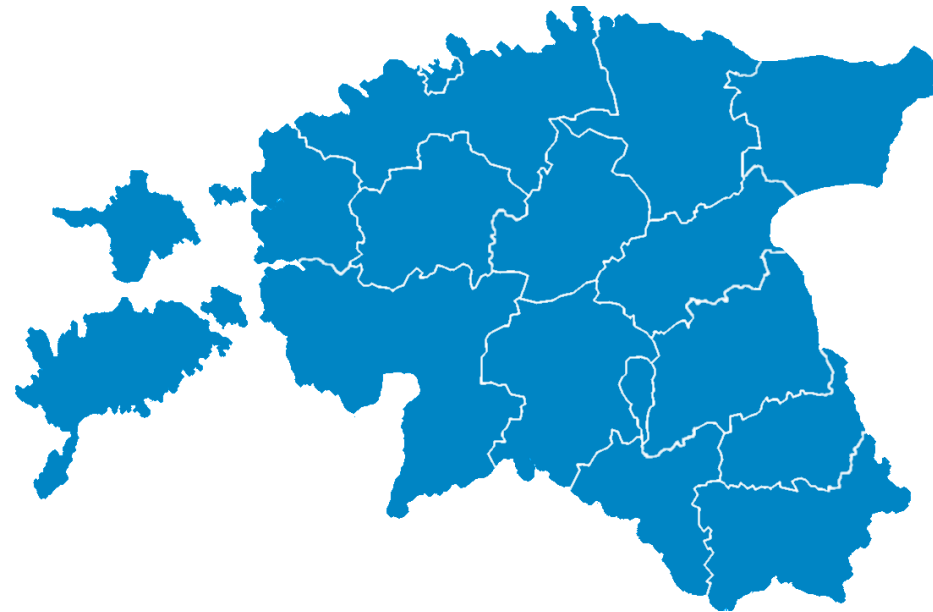
- Kui suur osa elanikest tunneb, et tema privaatsust on mingil viisil rikutud?
- Kelle poolt on privaatsust rikutud?

Isikuandmete kaitsmine internetis

- Millised on elanike põhilised kartused seoses interneti kasutamisega?
- Kes peaks isikuandmete kaitsmise eest internetis vastutama?
- Kelle poole elanikud internetipivaatsuse kaitseks pöördusid või on pöördunud?
- Kas nutirakenduste kasutus- või privaatsustingimused on olnud põhjuseks rakendusest loobumiseks?
- Milliseid tegevusi on inimesed oma privaatsuse kaitseks internetis ise teinud?
- Millised olukorrad seoses nutiseadmete ja interneti kasutamisega häirivad elanikke kõige enam?

Isikuandmete kaitsmine ja kasutamine üldiselt

- Millised olukorrad seoses isikuandmete kaitsmisega üldisemalt häirivad elanikke kõige enam?
- Milline on teadlikkus võimalusest ise kontrollida, kes on minu andmeid vaadanud?
- Milline on suhtumine erinevate andmebaaside kombineerimisse riigi poolt erinevatel eesmärkidel?
- Millised on elanike hoiakud karistusregistri andmete kättesaadavuse suhtes?

Sissejuhatus: uuringu läbiviimine

Metoodika

Kvantitatiivne uuring, veebiküsitlus (CAWI – *computer assisted web interview*)

Uurimis- küsimused

Uuringu ankeet koosnes viiest osast: isikuandmete kogumine ja sellega seonduvad ohud elanike silmis, elanike senised kogemused privaatsuse rikkumisega, isikuandmete kaitsmine internetis, isikuandmete kaitsmine ja kasutamine üldiselt, vastajate taustainfo. Vastamine toimus nii eesti kui vene keeles. Keskmine ankeedile vastamiseks kulunud aeg oli 19,8 min (mediaanpikkus 18 min).

Üldkogum

Uuringu üldkogumi moodustasid kõik Eesti elanikud vanuses **15-74 aastat** (kokku ca 982 300 inimest).

Valim

Küsimustele vastas kokku **640 vastavaealist Eesti elanikku**. Uuringu tulemused on esinduslikud soo, vanusegruppide, rahvuse, regiooni ja asulatüübi lõikes.

Küsitlusperiood

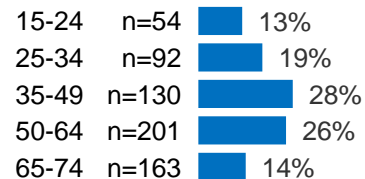
Küsitlustöö viidi läbi perioodil 28.sept – 4.okt 2020.

Sissejuhatus: kõikide vastajate profiil

Sugu

Vanus

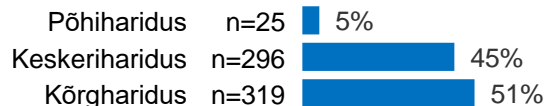
Rahvus

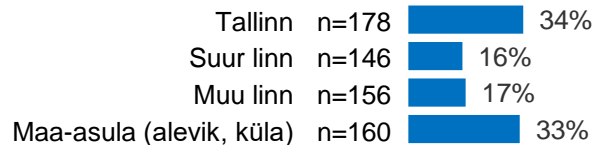
Põhiline kodune suhtluskeel

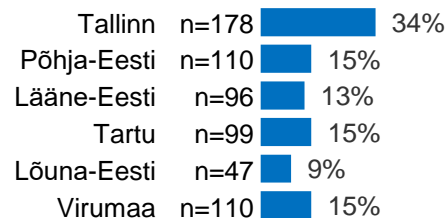
Haridus

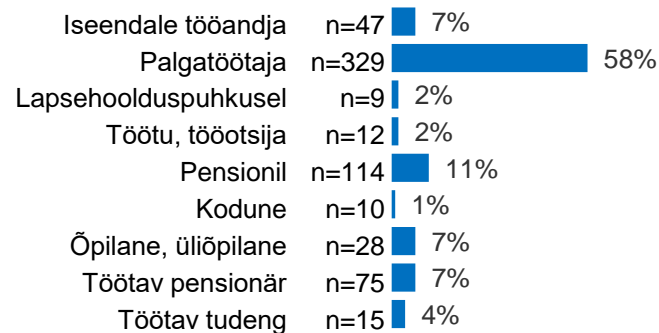
Asulatüüp

Piirkond

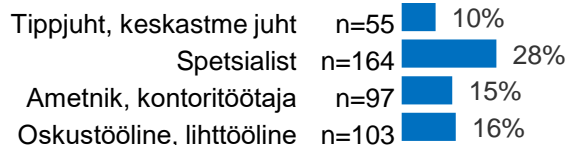
Seisund

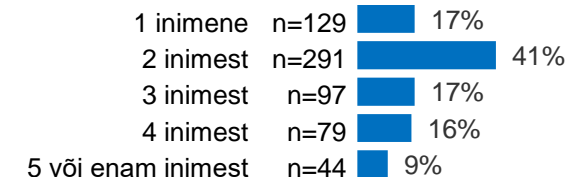
Töötab

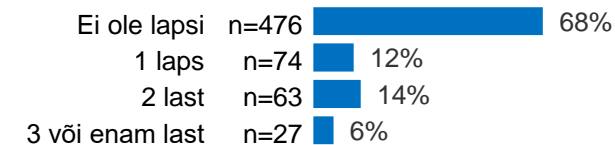
Ametikoht

Leibkonna suurus

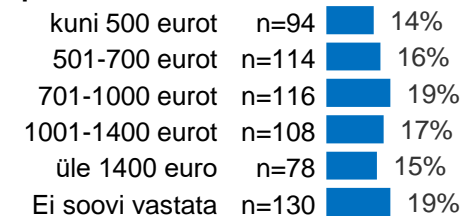
Alla 18a laste arv

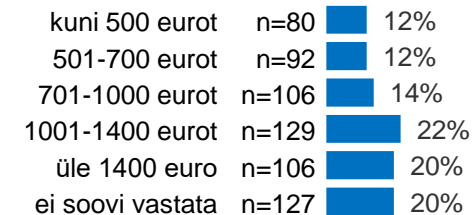
Lapsed

Sissetulek pereliikme kohta kuus

Isiklik sissetulek kuus

*Vastajate arv n ja sihtgrupi kaalutud osakaal üldkogumis %

1

Kokkuvõte

põhitulemustest

Kokkuvõte põhitulemustest (1/3)

- Kuna interneti sh sotsiaalmeedia kasutajate osakaal Eesti 15-74 a elanikkonna hulgas on juba praegu väga kõrge ja üha kasvav, siis on aina olulisem, et inimesed oleksid teadlikud ka sellest, milliseid andmeid nende kohta (sh läbi internetitegevuste) kogutakse, kuidas ja milleks neid kasutatakse ning mida saavad ja peaksid inimesed ise ette võtma, et enda privaatsust paremini kaitsta. Praegu on **Eesti elanike teadmised selle kohta, milliseid andmeid erinevad asutused ja ettevõtted nende kohta koguvad, elanike endi arvates pigem kehvalt tasemel**. Mida vanemad inimesed, seda kehvemaks enda teadmisi hinnatakse. Samuti on nende teemade osas ebakindlamad mitte-eestlased.
- Kõige suuremat ohtu inimeste privaatsusele kujutab Eesti elanike arvates tänapäeval see, et **internetis on inimese identiteet lihtsalt varastatav või võltsitav**. Suurt ohtu nähakse ka **äppide poolt oma kasutajate kohta info kogumises** ning inimese kohta **kogutud andmete kasutamises mitte-eesmärgipäraselt**. Kõige väiksemat ohtu nähakse aga selles, kui inimese kohta koguvad andmeid **riik või tööandja**.
- Kõige suurema usaldusväärusega kogutud andmete **eesmärgipärase kasutuse** osas on elanike arvates **tervishoiuasutused**. Kõrge usaldusväärusega on ka muud (enamasti) riiklikud asutused - **kohalikud omavalitsused ja haridusasutused**. Hoiakud finantsasutuste ja muude eraettevõtete suhtes on oluliselt kriitilisemad.
- Kõige **turvalisemaks** peavad Eesti elanikud aga andmete kogumist **riigi** poolt- 2/3 elanikest usub, et kui andmete kogujaks on riik, siis on andmed ka kaitstud. Seda, et riik pääseb inimese nõusolekuta tema andmetele ligi, väga märkimisväärseks probleemiks üldiselt ei peeta. Sellest tulenevalt on ka üldine hoiak riigi poolt **erinevate andmebaaside andmete kombineerimisse pigem positiivne** - kui riigil on võimalus andmebaaside kombineerimise kaudu inimesi millegi osas aidata, siis see on pigem soositud. Probleeme tekitaks aga see, kui isikuandmetele pääseksid nõusolekuta ligi teised inimesed või eraettevõtted.
- Enam kui pool Eesti elanikest on viimase aasta jooksul tundnud, et tema privaatsust on rikutud (seoses info ja andmete kogumise ja/ või kasutamisega). Põhiliselt on tajutud **rikkumisi eraettevõtete** poolt, samuti ka **internetiühenduse pakkujate** või **võõraste inimeste** poolt.
- Internetti kasutades kardavad Eesti elanikud kõige enam internetis levivat **pahavara ja arvutiviirusi, salasõnade ja muu isikliku info lekkimist ja identiteedivargust**. Seejuures on hirm kõige suurem just pahavara ja viiruste leviku ees (tõenäoliselt seetõttu, et need võivad põhjustada ka isiklike andmete lekkimist ning lihtsustada identiteedivargust). Kõige vähem kardetakse internetikiusamise ohvriks sattumist, samuti laimu ja valeuudiste levitamist.
- Selles osas, kes peaks vastutama isikuandmete kaitsmise eest internetis, on erinevad sotsiaal-demograafilised grupid üsna üksmeelsel arvamusel – **põhiline vastutaja on iga inimene ise**. Seejuures jagaksid nooremad elanikud vastutust rohkemate osapoolte vahel kui vanemad inimesed.

Kokkuvõte põhitulemustest (2/3)

- Valdav osa elanikkonnast ei ole pidanud enda internetipivaatsuse kaitseks kellegi poole pöörduma. Kui see vajadus aga teoreetiliselt tekiks, siis oodatakse põhiliselt abi **veebikonstaabli ja Andmekaitse Inspeksiooni** poolt. Reaalsetes pöördumistes on eelnimetatud siiski vähemtähtsamal kohal ning reaalse vajaduse korral on pöördutud esmajoones privaatsust rikkunud veebilehte omava ettevõtte või privaatsuse rikkuja (organisatsiooni, isiku) poole.
- Enda privaatsuse kaitseks on Eesti elanikud **võtnud kas teadlikult või vähemteadlikult ka ise kasutusele erinevaid abinõusid** – hoidutakse liigse info jagamisest, kasutatakse erinevaid võimalusi oma nutiseadmetesse sisselogimise piiramiseks, kasutatakse erinevaid paroole erinevates keskkondades ning turvatarkvara.
- See kõik aga ei võimalda siiski ära hoida automatiseeritud andmeanalüütikat teenuse- ja rakendusepakkujate poolt. Üldiselt võib välja tuua, et **olukorrad, kus analüüsitakse inimeste eelnevaid käitumismustreid** neile personaliseeritud pakkumiste suunamiseks jms, on inimeste jaoks **pigem häirivad** ja tunduvad „jälitustegevusena“. Vaieldamatult kõige enam häirib inimesi see, kui **personaliseeritud reklaami suunamiseks analüüsivad meiliteenuse pakkujad inimeste isikliku meilivahetuse sisu**. Ebameeldivaks peetakse ka olukordi, kus personaliseeritud sisu pakkumiseks **analüüsitakse inimeste netikäitumist** üldiselt, kus rakendustele on vaja anda **ligipääs enda isikuandmetele** ning kus sotsiaalvõrgustikud **analüüsivad inimeste sõprade-tuttavate võrgustikku**.
- Rääkides aga isikuandmete kaitsmisest üldisemalt, siis nutiseadmete ja interneti kasutamisega seotud olukorrad häirivad inimesi tunduvalt enam kui muud olukorrad. Muudest üldisematest olukordadest häirib elanikke kõige enam see, kui **tehakse mingil moel kättesaadavaks info inimese seadust eirava käitumise kohta** (nt liiklusseaduse rikkumised vms). Samuti peetakse ebameeldivaks, et allahindluste tegemiseks **analüüsivad kaupmehed inimeste varasemat ostukäitumist**.
- **57% elanikest on teadlikud riigi pakutavast võimalusest ise kontrollida, kes on isiku andmeid vaadanud**. Teadlikkuse tõstmise sellise võimaluse olemasolust aitaks kindlasti suurendada elanike turvatunnet selles osas, et inimeste isikuandmed on ebavajalike silmade eest piisavalt kaitstud.
- **Kuriteo eest karistatute kohta käiva info kättesaadavuse osas ei ole elanikel üksmeelt**. Kõige suurem on nende elanike osakaal, kes arvavad, et info peaks olema kättesaadav vaid eraldi päringu teostamisel ja põhjendatud huvi korral.
- Kuigi isikuandmete kogumine ja kasutamine võib tekitada olukordi, mis ei ole inimeste jaoks just kõige meeldivamad, **tõdeb enamik siiski, et andmekogumisega nõustumine on mõnede teenuste ja hüvede kasutamiseks paratamatu**. Ligikaudu 2/3 elanikest on seisukohal, et **andmeid kogutakse niikuinii ja vastaja ei saa selles osas ise midagi ette võtta**. Mitte-eestlaste hulgas on see arvamus oluliselt tugevamalt juurdunud kui eestlaste hulgas.

Kokkuvõte põhitulemustest (3/3)

Põhilised erinevused arvamustes ja hoiakutes käesolevas uuringus käsitletud teemade suhtes tulenevad vastaja vanusest ja rahvusest.

NOOREM ELANIKKOND

- Nooremat elanikkonda iseloomustab keskmisest aktiivsem interneti- (sh sotsiaalmeedia) kasutus. Nad hindavad enda üldisi teadmisi selle kohta, milliseid andmeid nende kohta kogutakse, pigem heaks.
- On tajunud keskmisest enam enda andmeprivaatsuse rikkumist, kuid astunud ka ise rohkem erinevaid samme oma privaatsuse kaitseks (kõrgem teadlikkus, paremad oskused).
- Kartus erinevate arvutiviiruste ja pahavarade suhtes keskmisest madalam. Samas kardavad keskmisest enam enda kohta käiva laimu ja valeuudiste levitamist.
- Keskmisest sagedamini ei loe kasutus- ja privaatsustingimusi üldse ning tavaliselt pigem ei loobu rakenduste allalaadimisest. Erinevad olukorrad, kus analüüsitakse inimeste varasemaid käitumismustreid neile personaliseeritud pakumiste ja info suunamiseks, on nende jaoks väga häirivad, mõjuvad „jälitustegevusena“.
- Suhtuvad erinevate andmebaaside andmete kombineerimisse riigi poolt pigem positiivselt.
- On seisukohal, et andmekogumisega nõustumine on mõnede teenuste ja hüvede kasutamiseks lihtsalt paratamatu. Samas usuvad, et saavad andmete kogumisel nõ „ohjad enda kätte võtta“ (saavad ise mõjutada seda, milliseid andmeid kogutakse ja kuidas neid kasutatakse).
- Näevad vastutust isikuandmete kaitsmise eest laiemalt- lisaks inimesele endale vastutavad ka eraettevõtted, spetsialiseerunud asutused, riik ja Euroopa Liit.

VANEM ELANIKKOND

- Vanem elanikkond kulutab erinevatele tegevustele internetis vähem aega, tegevuste variatiivsus on väiksem.
- Mida vanem elanikkond, seda kehvemaks hinnatakse enda üldisi teadmisi antud valdkonnas.
- Noorema elanikkonnaga võrreldes oluliselt leplikumad – ei pea üldiselt suureks probleemiks, kui erinevad riigiasutused või eraettevõtted nende andmetele ligi pääsevad.
- Mida vanem elanikkond, seda suurem on aga ka nende osakaal, kes ei oska hinnata, kas erinevate isikute või organisatsioonide tegevus on nende privaatsust rikkunud või mitte.
- Ise on astunud enda privaatsuse kaitseks vähem samme kui nooremad (madalamad teadmised ja kehvemad üldised oskused).
- Mida vanemas vanusegrupis, seda skeptilisemad on elanikud selles osas, kui usaldusväärsed on erinevad organisatsioonid kogutud andmete eesmärgipärasest kasutusest silmas pidades.
- Pigem ettevaatlikud selles osas, mis puudutab erinevates andmebaasides sisalduvate andmete kombineerimist riigi poolt.
- Üldiselt aga ei muretse nad eriti andmete kogumise pärast, sest neil ei ole midagi varjata. Usuvad keskmisest enam, et mure isikuandmete kaitstuse pärast on ületähtsustatud.

MITTE-EESTLASED

- Hindavad enda üldisi teadmisi eestlastega võrreldes üldiselt kehvemaks.
- On eestlastega võrreldes oluliselt skeptilisemad andmete eesmärgipärase kasutuse osas erinevate organisatsioonide poolt. Ka andmete kaitstuse osas on mitte-eestlased tunduvalt kriitilisemad.
- Tajuvad enda rolli vastutajana isikuandmete kaitsmise eest keskmisest vähem.
- Üldiselt ettevaatlikumad rakenduste allalaadimisel ning valmisolek rakendustest loobuda on suurem.
- Teadlikkus võimalusest ise kontrollida, kes on minu andmeid vaadanud, on eestlastega võrreldes oluliselt madalam.
- Usuvad keskmisest enam, et andmeid kogutakse niikuinii ja inimesed ei saa selles osas midagi ette võtta.
- Usuvad keskmisest enam, et kõik andmed, mis inimesed ise on interneti üles riputanud, on kõigile kasutamiseks vabad.

2

Eesti elanike üldine internetikäitumine

Internetikasutus Eesti elanike hulgas (Kantar Atlas 2019 põhjal)

Interneti kasutajate osakaal Eestis on väga kõrge (Kantar Emori esindusliku uuringu TNSAtlas 2019 andmete põhjal oli 2019.a kevadel viimase nädala jooksul internetti või e-posti kasutanud 89% 15-74 a elanikkonnast) ning pidevalt kasvav. Vanusegrupis 65–74 a oli TNSAtlas 2019 andmete põhjal viimase nädala jooksul internetti või e-posti kasutanuid 64%. Samas oli aga 15–49 aastaste seas vastav näitaja 97%.

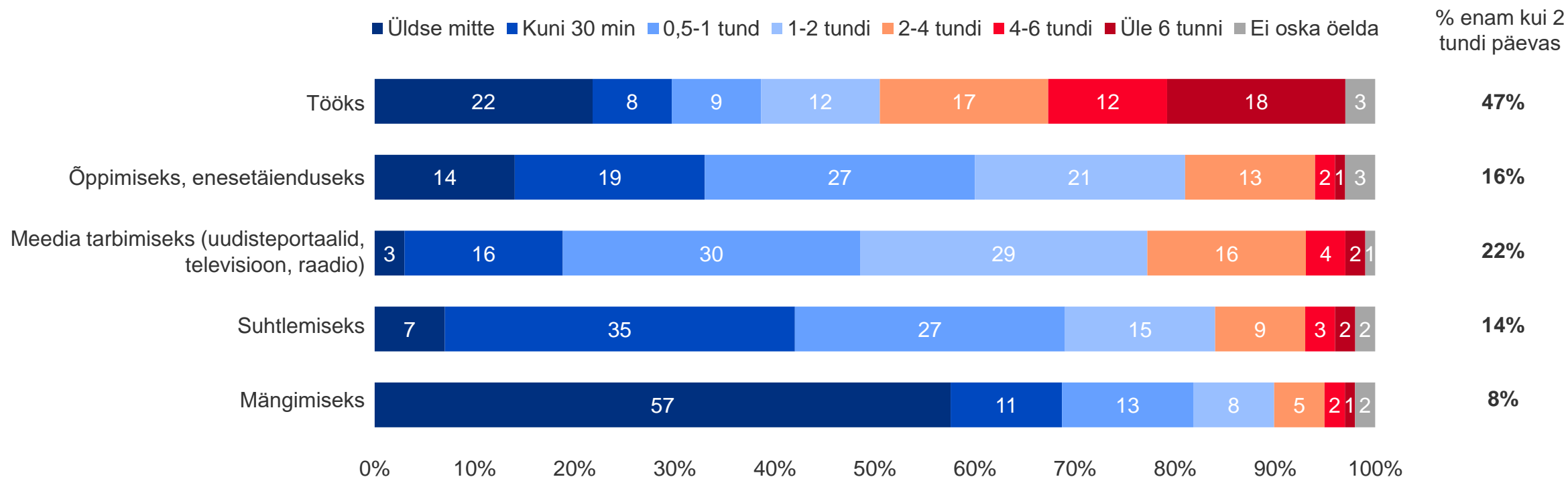
		ESA 1.1.19	Osakaal	Interneti- kasutajate osakaal sihtrühmas
15-74 a kokku		979727	100%	89%
Vanuserühmad	15-24	125867	13%	99%
	25-34	187564	19%	99%
	35-49	274564	28%	94%
	50-64	256555	26%	84%
	65-74	135177	14%	64%
Sugu	mees	476742	49%	89%
	naine	502985	51%	89%
Rahvus	eestlane	659287	67%	91%
	muu rahvus	320440	33%	84%

		ESA 1.1.19	Osakaal	Interneti- kasutajate osakaal sihtrühmas
15-74 a kokku		979727	100%	89%
Elukoht	Tallinn	326200	33%	90%
	Harjumaa	117543	12%	91%
	Hiiumaa	7440	1%	95%
	Ida-Virumaa	102433	10%	80%
	Jõgevamaa	21435	2%	94%
	Järvamaa	22404	2%	90%
	Läänemaa	15230	2%	91%
	Lääne- Virumaa	43862	4%	85%
	Põlvamaa	18734	2%	72%
	Pärnumaa	62650	6%	90%
	Raplamaa	24645	3%	100%
	Saaremaa	24815	3%	87%
	Tartumaa	110354	11%	93%
	Valgamaa	21031	2%	73%
	Viljandimaa	34263	3%	89%
	Võrumaa	26688	3%	88%

Erinevatele tegevustele internetis kuluv aeg ühes päevas

% kõikidest vastajatest, n=640

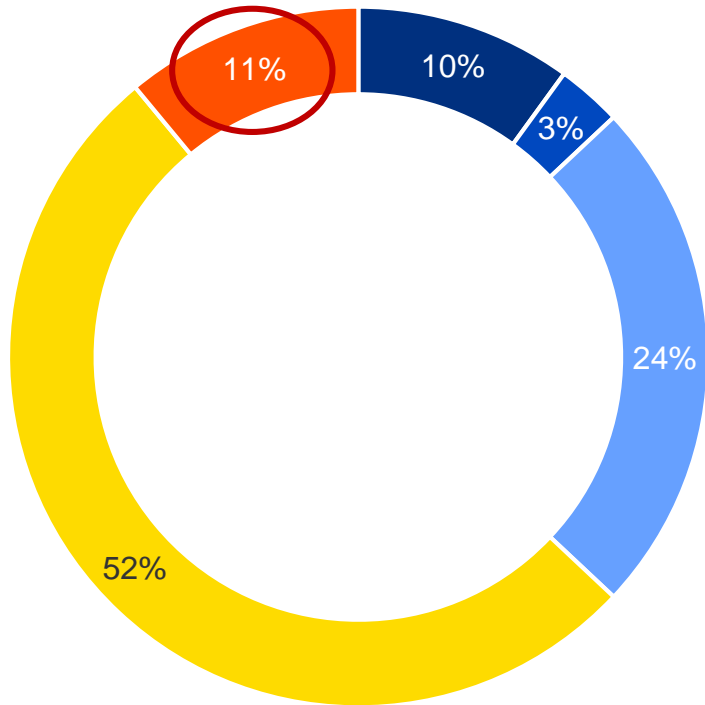
Kui palju aega ühes päevas keskmiselt kulub Teil internetis järgmiste tegevuste peale?

Elanike sotsiaalmeedia kasutus

% kõikidest vastajatest, n=640

Milline järgnevatest väidetest iseloomustab kõige paremini Teie sotsiaalmeedia kasutust (nt Facebook, Twitter, Instagram, YouTube, Pinterest, TikTok jms)?

- Ma ei kasuta ühtegi sotsiaalmeedia kanalit
- Mul on mõnes sotsiaalmeedia kanalis konto, kuid ma pole seda ammu kasutanud
- Mul on mõnes sotsiaalmeedia kanalis konto, kuid ma ise ei lisa sinna midagi, vaid vaatan, mida teised teevad
- Osalen tagasihoidlikult, postitan infot, pilte jms harva
- Osalen aktiivselt ise regulaarselt sisu luues (infot, pilte jms postitades)

Eesti elanike üldine internetikäitumine

Kokkuvõte

- **Interneti kasutajate osakaal Eesti elanike hulgas on väga kõrge, ulatudes vanuserühmas 15-74 a ca 90%-ni.** Vanusegruppide lõikes on interneti kasutajate osakaal siiski mõnevõrra erinev – 15-49-aastaste hulgas on interneti kasutajate osakaal peaaegu kõikne. Samas 65-74a sihtrühmas jääb see osakaal ca 2/3 juurde. Vastaja vanus mõjutab oluliselt ka tegevusi, mida internetis tehakse.
- **Internet võtab küllaltki suure osa Eesti elanike päevast.** Ka suur osa töökohtadest eeldavad interneti kasutusoskust. Nii näiteks kulutab **47% uuringu sihtrühmast internetis aega töö tegemise eesmärgil keskmiselt enam kui 2 tundi oma päevast.** Iga viies inimene veedab internetis aga sel eesmärgil enam kui 6 tundi.
 - Kõige populaarsem tegevus internetis on siiski **meedia tarbimine** – vähemalt mingi aja päevast kulutab sel eesmärgil internetis ringi surfates **97% elanikest.** Ajaliselt kulutatakse selleks enamasti 0,5-2h. Enam kui 2 tundi kulutab meedia tarbimisele 22% elanikkonnast. Teiste vanusegruppidega võrreldes on agaramad meediatarbijad kõige noorem ja kõige vanem sihtrühm - need, kellel on vaba aega kõige rohkem.
 - **Suhtlemiseks** kasutab internetti samuti väga suur osakaal elanikest- **93%**. Suured erinevused tulevad aga ka siin välja just vanusegrupiti – 38% 15-24-aastastest kulutavad suhtlemisele internetis enam kui 2 tundi päevas. Ülejäänud vanuserühmades on see osakaal märgatavalt väiksem.
 - Noored on ootuspäraselt oluliselt aktiivsemad ka interneti kasutamises **õppimiseks ja enesetäiendamiseks.**
 - **Internetis mängimine** on kaardistatud tegevustest **kõige vähempopulaarsem** – 57% elanikest ei kuluta sellele üldse aega. Samas on neid, kes mängivad enam kui 2 tundi päevas, siiski ka küllaltki palju– 8% kõikidest vastajatest. Kõige aktiivsemad mängijad on seejuures 25-34-aastased, kellest lausa 17% mängivad internetis keskmiselt enam kui 2 tundi päevas. Tõenäoliselt saab see vanuserühm lubada endale juba ka tasulisi mängurakendusi ning seetõttu on neil ka suurem valik võimalikest mängudest.
- **Iga kümnes elanik ei kasuta ühtki sotsiaalmeedia kanalit,** ülejäänud elanikel on konto vähemalt ühes sotsiaalmeedia kanalis. Kontode kasutusaktiivsus on siiski väga erinev – iga neljas vastaja tõdeb, et tal on küll konto, kuid vaid selleks, et hoida teiste inimeste tegevustel silma peal.
 - Kõige suurem on aga nende inimeste osakaal, kes **osalevad sotsiaalmeedias ka ise, kuid pigem harva ja ebaregulaarselt** (piltide postitamine, info jagamine, staatuse aktualiseerimine jms)- 52%.
 - **Ca iga kümnes elanik on sotsiaalmeedias väga aktiivne,** postitades ise regulaarselt ja luues pidevalt uut sisu. Üllatuslikult ei ole kõige aktiivsemad sugugi mitte noorimad vanuserühmad, vaid 35-49 aastaste segment (sh ka juhi taseme töötajad). Erinevused vanusegruppide vahel ei ole siiski väga suured.

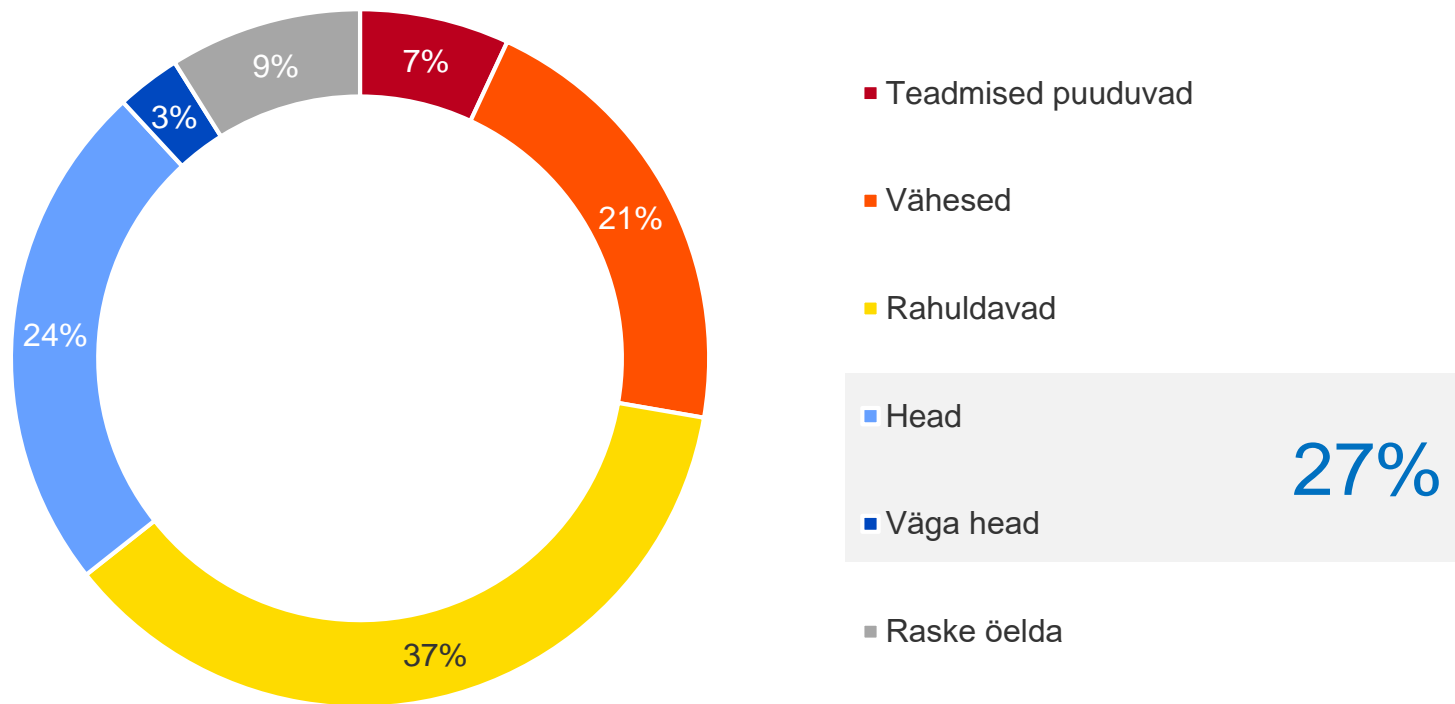
3

Suhtumine andmete kogumisse üldiselt,
andmete kogumisega seotud ohud

Hinnang enda teadmistele andmete kogumise kohta

% kõikidest vastajatest, n=640

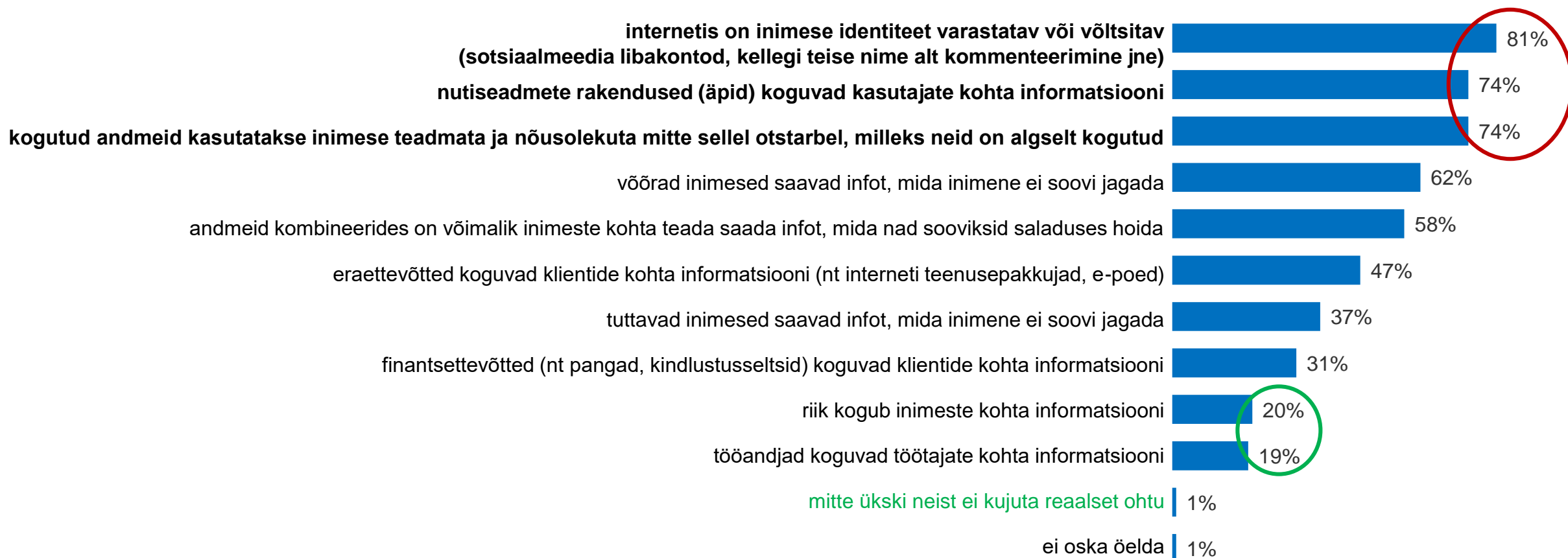
Kui heaks Te hindate oma teadmisi selle kohta, milliseid andmeid erinevad asutused või ettevõtted Teie kohta koguvad?

Mis on põhilised ohukohad andmete ja info kogumisega seoses?

% kõikidest vastajatest, n=640

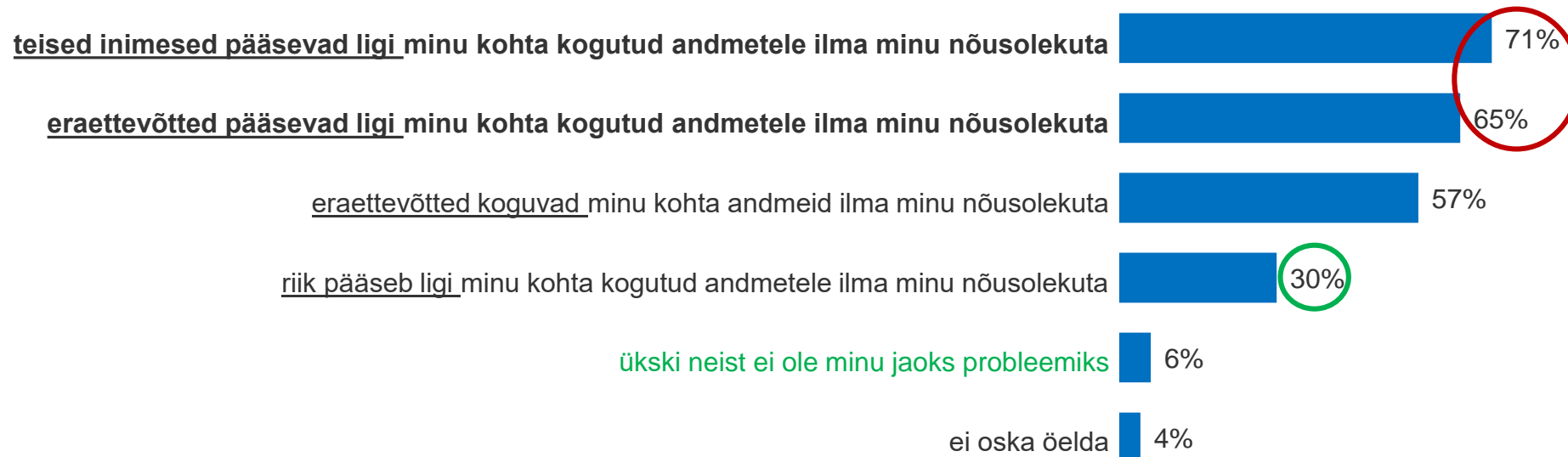
Millised järgmistest kujutavad Teie arvates tänapäeval ohu inimeste privaatsusele?

Kelle ligipääs isikuandmetele häirib elanikke kõige enam?

% kõikidest vastajatest, n=640

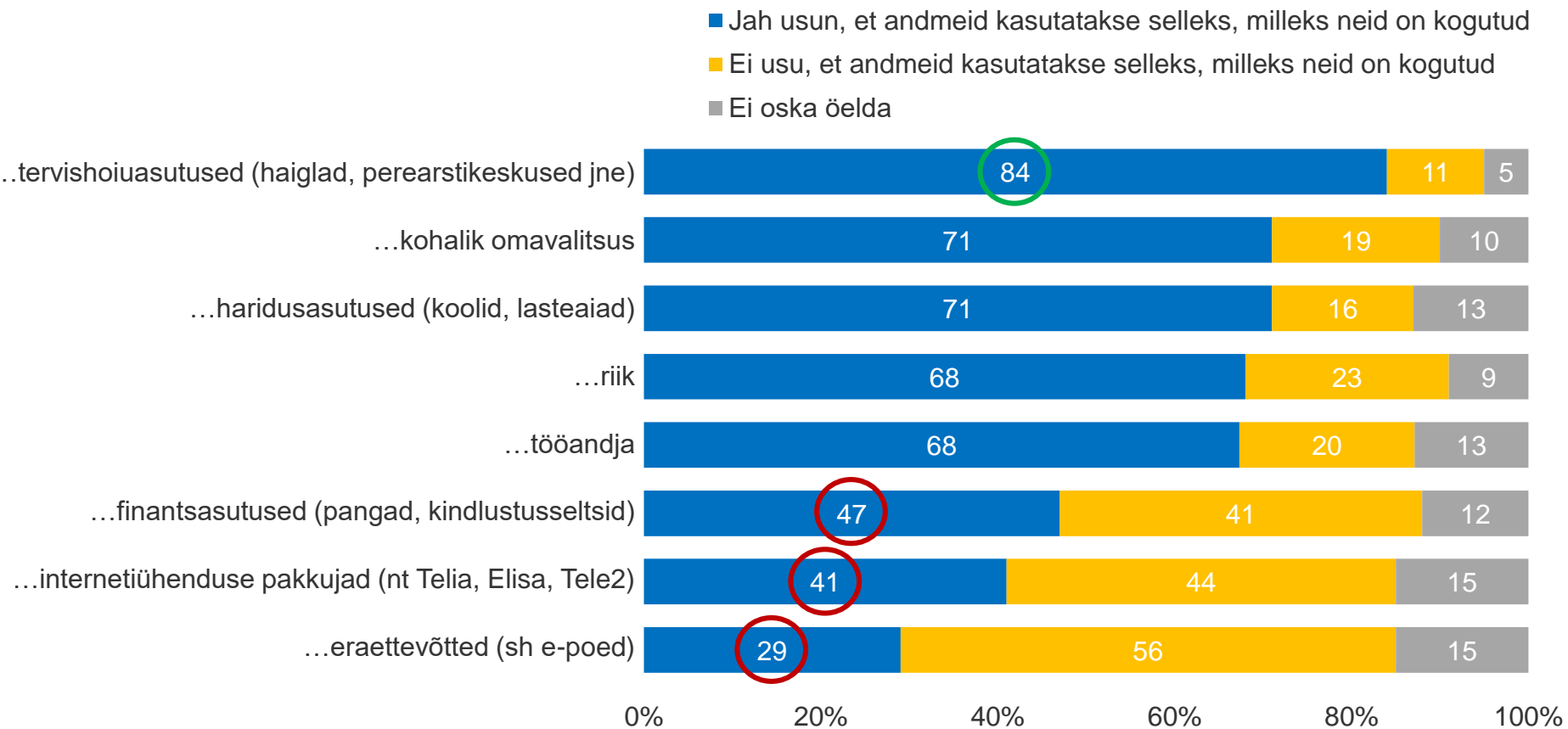
Minu jaoks on probleemiks see, et...

Kas andmeid kasutatakse selleks, milleks neid on kogutud?

% kõikidest vastajatest, n=640

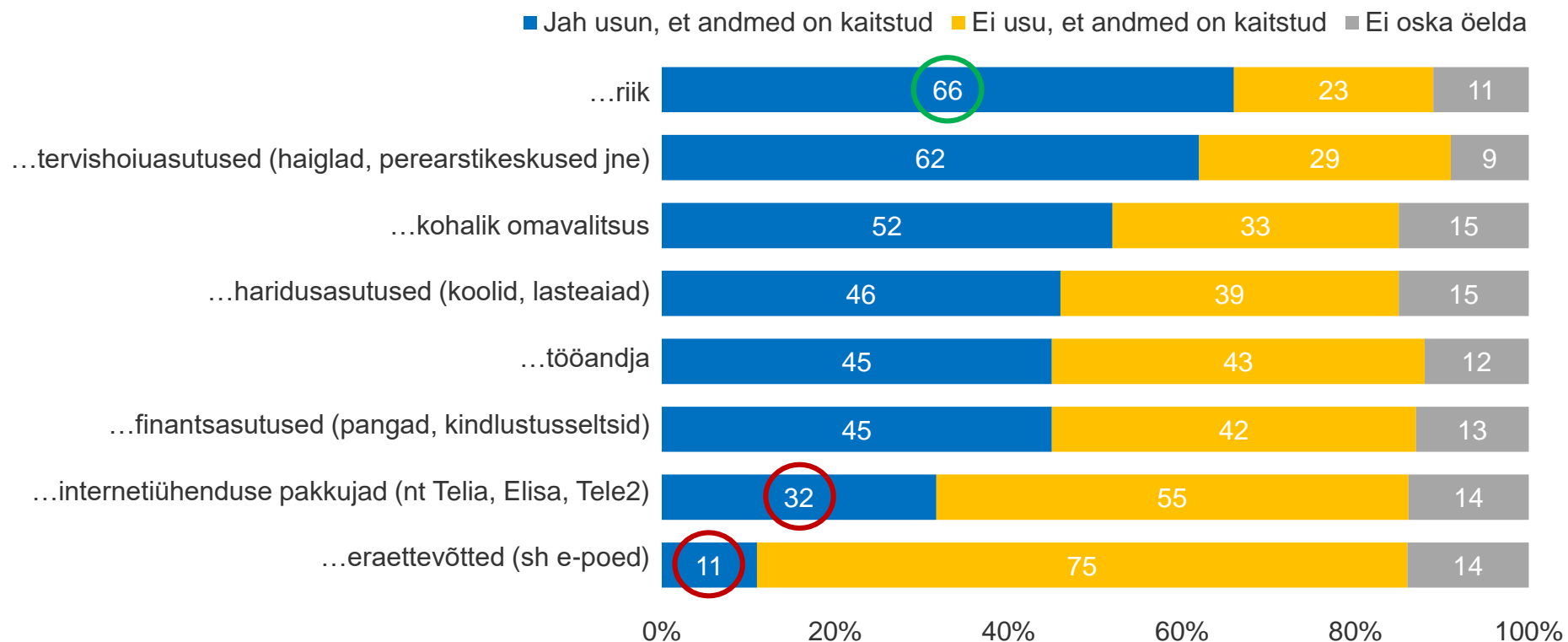
Kas Te usute, et Teie andmeid kasutatakse selleks, milleks neid on algsetl kogutud, kui kogujaks on...

Kas andmed on piisavalt kaitstud?

% kõikidest vastajatest, n=640

Kas Te usute, et Teie andmed on piisavalt kaitstud, kui kogujaks on...

Suhtumine andmete kogumisse üldiselt, kogumisega seotud ohud

Kokkuvõte (1/2)

- **Eesti elanike teadmised selle kohta, milliseid andmeid erinevad asutused ja ettevõtted nende kohta koguvad, on nende endi arvates pigem kehvast tasemel.** Vaid ligikaudu veerand elanikest tunneb, et tema teadmised selles vallas on kas head või väga head. 28% elanikest ütleb aga, et teadmised puuduvad kas üldse või on väga vähesed.
 - **Mida vanemad inimesed, seda kehvemaks enda teadmisi hinnatakse.** Kui nooremates vanusegruppides (15-34 a) ütleb vaid 2% vastajatest, et neil puuduvad selles vallas teadmised, siis 65-74 a seas on selliseid vastajaid juba 13%. Hea või väga hea hinnangu annab enda teadmistele aga 45% 15-24 aastastest ning 7% 65-74 aastastest.
 - **Mehed** hindavad enda teadmisi paremaks kui naised. Samuti on **eestlaste** seas muude rahvustega võrreldes enam neid, kes hindavad enda teadmisi heaks või väga heaks. Regioonidest eristuvad paremate teadmiste poolest **Põhja-Eesti ja Tartu piirkond**, sissetuleku poolest **kõrgem sissetulekugrupp**.
- Eesti elanike arvates kujutab tänapäeval kõige suuremat ohtu inimeste privaatsusele see, et **internetis on inimese identiteet liiga lihtsalt varastatav või võltsitav** - seda peab oluliseks ohuks 81% elanikest. Kuigi keskmisest mõnevõrra enam on seda aspekti ühe ohuallikana märkinud 25-34 aastased, kardavad seda ühtviisi kõik sotsiaal-demograafilised grupid.
 - Suurt ohtu nähakse ka **äppide poolt oma kasutajate kohta info kogumises** ning inimese kohta **kogutud andmete kasutamises mitte-eesmärgipäraselt**.
 - Kõige vähem nähakse aga ohtu selles, kui inimese kohta koguvad andmeid **riik või tööandja** (vaid ca iga viies elanik peab neid tegevusi ohuks privaatsusele). Riigi poolt andmete kogumist kardavad mõnevõrra enam muust rahvusest elanikud (26%).
 - Kui erinevate **eraettevõtete poolt** andmete kogumist tajub ohuna ligikaudu pool elanikkonnast (ja 60% noorimast sihtrühmast), siis **erand tehakse siin finantsettevõtetele** – andmete kogumist finantsasutuste poolt kardab oluliselt väiksem osa elanikkonnast- 31%.
- Eeltooduga sarnane tulemus peegeldub ka vastuses küsimusele, kelle ligipääsu enda andmetele peetakse kõige suuremaks probleemiks. Kui seda, et **riik pääseb inimese kindla nõusolekuta tema andmetele ligi, väga märkimisväärseks probleemiks üldiselt ei peeta**, siis kõige enam tekitaks probleeme see, kui isiklikele andmetele pääseksid isiku nõusolekuta ligi teised inimesed või eraettevõtted.
 - 25-34 aastaste hulgas on kõige enam toodudki probleemina välja just eraettevõtete ligipääsu isiku kohta kogutud andmetele. Kõige noorem vanuserühm häirib see aga oluliselt vähem. Tõenäoliselt ei ole see sihtrühm veel eraettevõtete poolt potentsiaalse kliendigrupina „sihile võetud“.
 - **Kõige vanem vanuserühm (65-74a) on kõige leplikum** – 12% vanusegrupist ütleb, et nende jaoks ei ole ükski kaardistatud olukord probleemiks. Samuti on selles vanusegrupis kõikide olukordade puhul kõige vähem neid, kes neid olukordi enda jaoks üldse probleemina tajuvad.

Suhtumine andmete kogumisse üldiselt, kogumisega seotud ohud

Kokkuvõte (2/2)

- **Kõige suurema usaldusväärusega kogutud andmete eesmärgipärase kasutuse osas on Eesti elanike arvates tervishoiuasutused** – 84% kõikidest vastajatest usub, et tervishoiuasutuste poolt kogutud andmeid kasutatakse sellel eesmärgil, milleks neid algselt on kogutud.
 - Kõrge usaldusväärusega on selles osas ka muud (enamasti) riiklikud asutused - **kohalikud omavalitsused** ja **haridusasutused**. Kui rääkida aga **riigist** üldiselt, siis iga neljas vastaja on pigem kahtlev, kas kogutud andmeid ikka kasutatakse riigi poolt selleks, milleks need ette on nähtud. Enda **tööandjat** usaldatakse riigiga samaväärselt.
 - Ettevõtete (finantsasutused, internetiühenduse pakkujad, muud eraettevõtted) puhul on olukord tunduvalt erinev – märkimisväärselt kõrgem on nende vastajate osakaal, kes kardavad, et nende ettevõtete kasutusse usaldatud isikuandmeid kasutatakse ka selleks, milleks inimene ei ole luba andnud (st mitte sellel otstarbel, milleks neid on kogutud).
 - **Mida vanemaks inimesed saavad, seda skeptilisemaks nad muutuvad. Samuti on keskmisest oluliselt skeptilisemad muust rahvusest elanikud.** Tervishoiuasutused on siiski need, mida usaldatakse kõikides sotsiaal-demograafilistes gruppides.
- **Kõige turvalisemaks peavad Eesti elanikud aga andmete kogumist riigi poolt** – 66% elanikest usub, et kui andmete kogujaks on riik, siis on andmed ka kaitstud. Siiski on iga neljas elanik sarnaselt andmete eesmärgipärase kasutusega ka selles suhtes skeptiline ning iga kümnes elanik ei oma selles osas kindlat arvamust.
 - Mõnevõrra madalam on usaldusväärsus andmete kaitstuse osas **tervishoiuasutuste ja kohalike omavalitsuste** puhul.
 - **Ülejäänud organisatsioonide puhul on nende inimeste osakaal, kes ei usu, et nende andmed on kaitstud, küllaltki kõrge (39-75%).** Väga kriitilised ollakse selles suhtes, kuidas suudavad andmeid kaitsta tavalised eraettevõtted, eelkõige e-poed. Ka internetiühenduse pakkujate puhul on skeptikute osakaal küllaltki kõrge (55%).
 - Nii nagu andmete eesmärgipärase kasutuses osas, on ka andmete kaitstuse osas **muust rahvusest elanikud võrreldes eestlastega tunduvalt ettevaatlikumad** – eestlastega võrreldes usaldavad nad nii tervishoiuasutusi, haridusasutusi, tööandjaid kui internetiühenduse pakkujaid ja finantsasutusi oluliselt vähem.

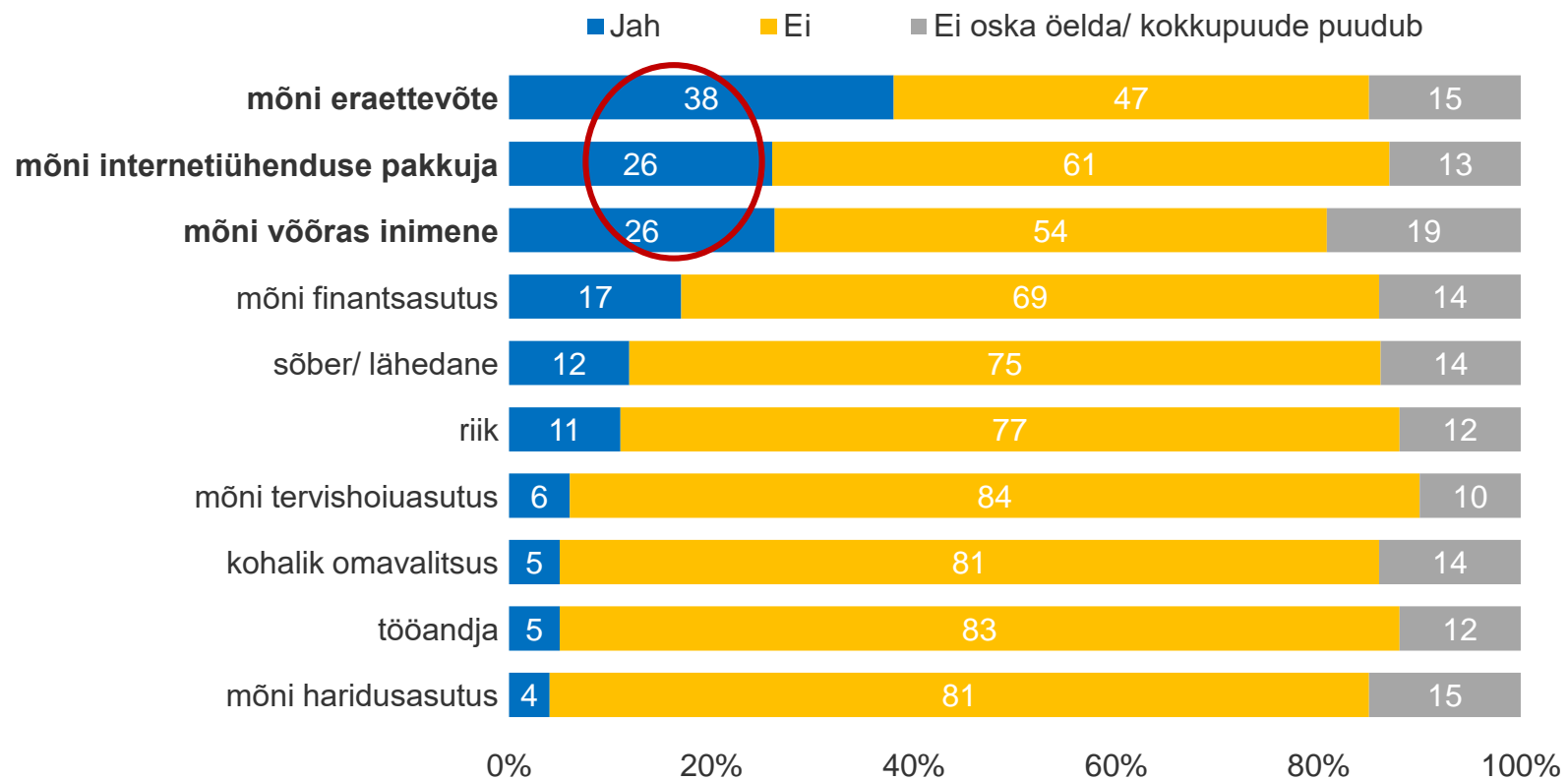
4

Kogemused privaatsuse
rikkumisega

Millised on elanike senised kogemused andmeprivaatsuse rikkumisega?

% kõikidest vastajatest, n=640

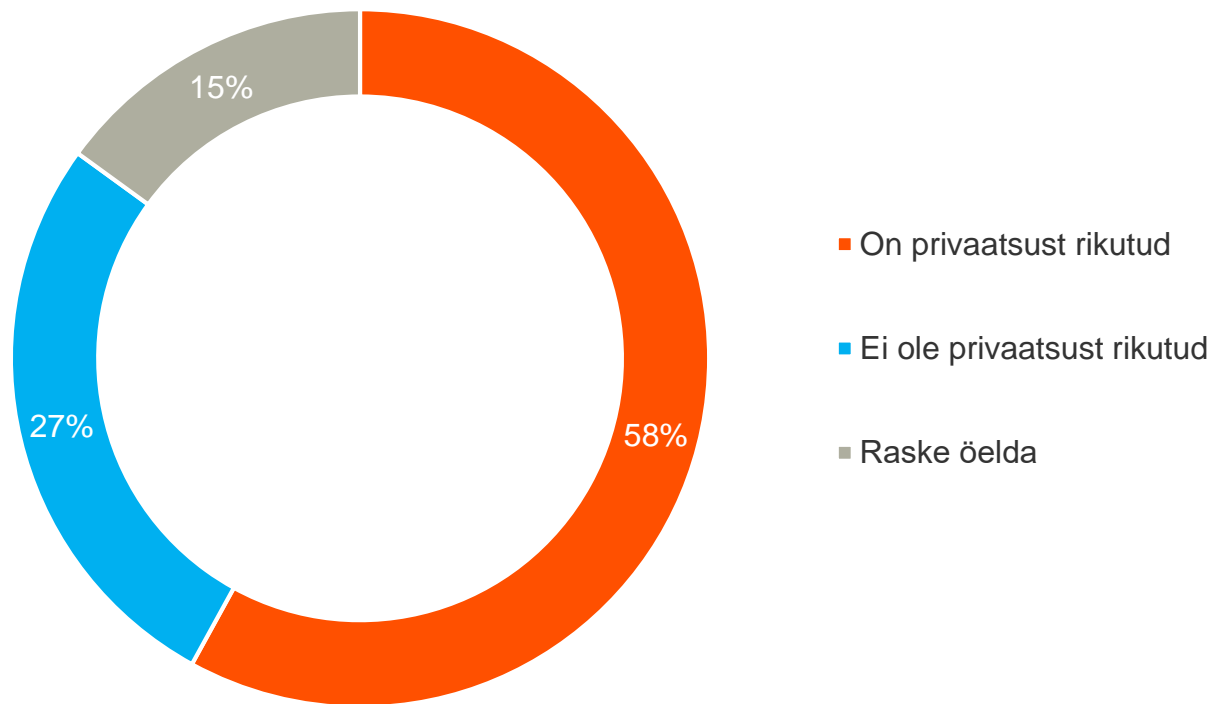
Kas Teil on viimase 12 kuu jooksul olnud tunne, et Teie privaatsust on mingil viisil rikkunud...

Millised on elanike senised kogemused andmeprivaatsuse rikkumisega?

% kõikidest vastajatest, n=640

Kas Teil on viimase 12 kuu jooksul olnud tunne, et Teie privaatsust on mingil viisil rikutud kellegi poolt?

**Koondtulemus eelmise slaidi põhjal*

Senised kogemused privaatsuse rikkumisega

Kokkuvõte

- **58% Eesti elanikest on viimase aasta jooksul tundnud, et nende privaatsust on riknutud** (seoses info ja andmete kogumise ja/ või kasutamisega).
 - 27% elanikest ei ole aga ühelgi juhul tajunud enda suhtes mingeid privaatsusega seotud rikkumisi.
- Põhiliselt on elanikud tajunud **rikkumisi tavaliste eraettevõtete** poolt, samuti ka **internetiühenduse pakkujate** ning **võõraste inimeste** poolt. Kõigi puhul ulatub elanike osakaal, kes nende poolt rikkumisi on tajunud, üle veerandi elanikkonnast.
- **Kõige vähem** on tajutud privaatsuse rikkumist **haridusasutuste, tööandjate, kohalike omavalitsuste ning tervishoiuasutuste** poolt.
- **Mida vanem elanikkond, seda suurem on nende inimeste osakaal, kes ei oska hinnata, kas erinevate isikute või organisatsioonide tegevus on kuidagi nende privaatsust rikkunud.** Kuna vanemates vanusegruppides on teadlikkus ka üldiselt madalam, võib eeldada, et nad lihtsalt ei ole eriti teadlikud sellest, milline andmekasutus on inimese privaatsuse rikkumine ja milline mitte.
- Lisaks nooremale elanikkonnale on enda privaatsuse rikkumist tajunud keskmisest enam ka mehed, mitte-estlased, kõrgema haridustaseme ja sissetulekutasemega inimesed, samuti Põhja-Eesti elanikud.

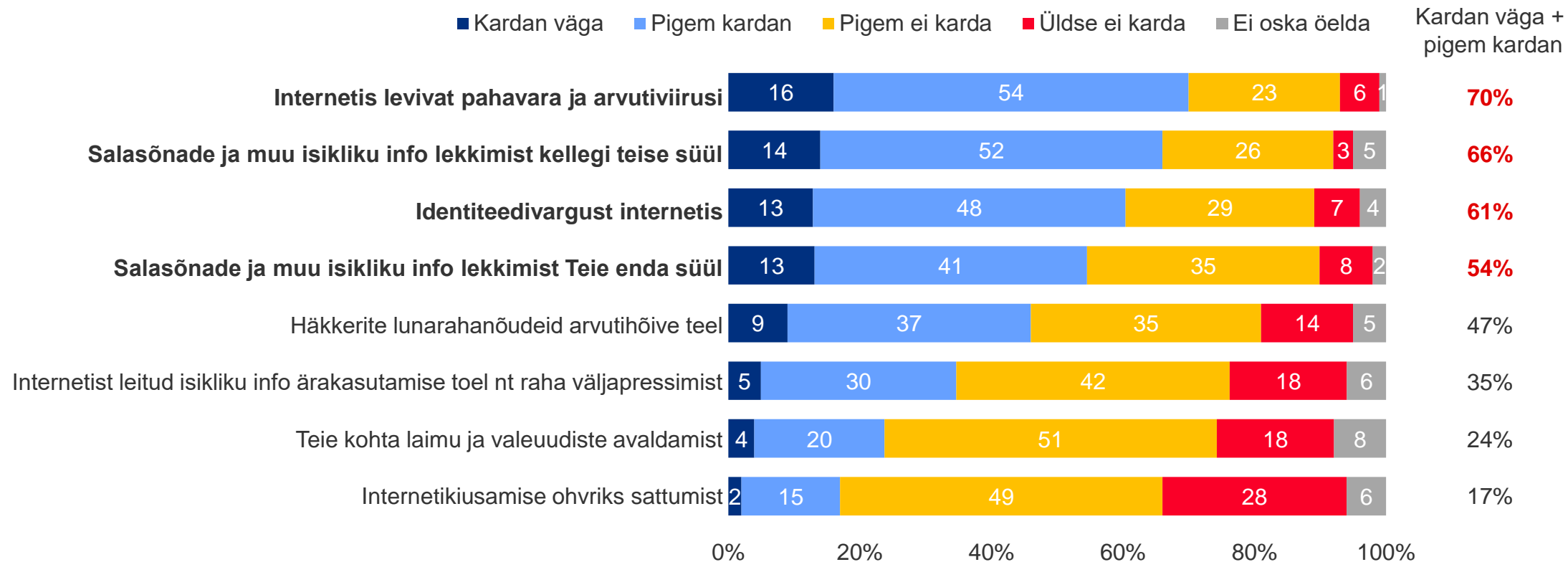
5

Isikuandmete kaitsmine internetis

Mida kardetakse interneti kasutades kõige enam?

% kõikidest vastajatest, n=640

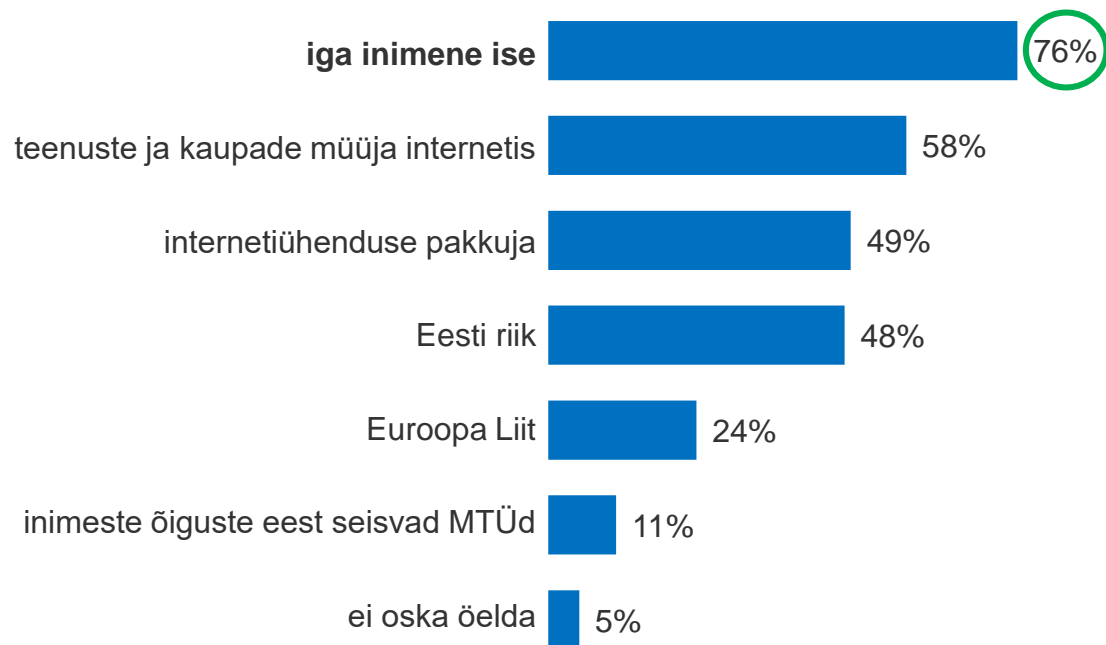
Kuivõrd Te kardate interneti kasutades...

Kes peaks isikuandmete kaitsmise eest vastutama?

% kõikidest vastajatest, n=640

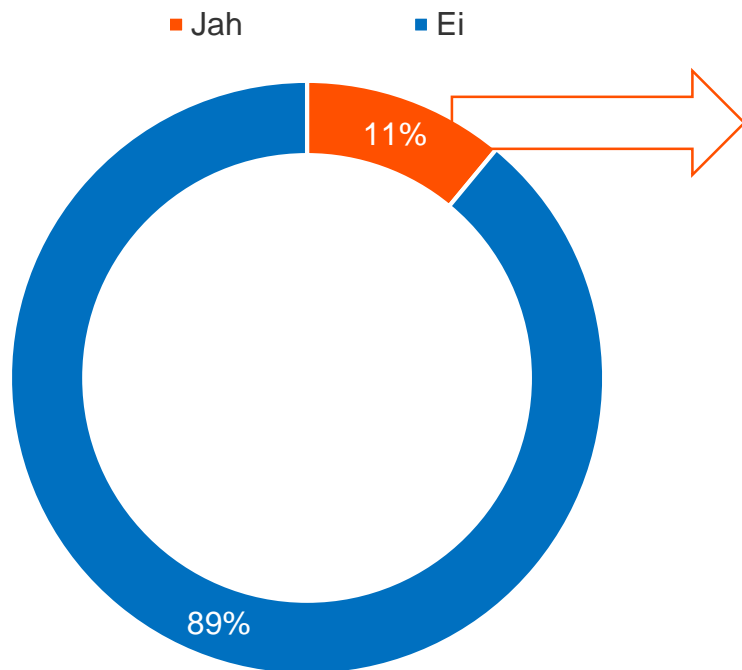
Kes peaks Teie arvates inimese isikuandmete kaitsmise eest internetis vastutama?

Kelle poole on elanikud pöördunud oma internetiprivaatsuse kaitseks?

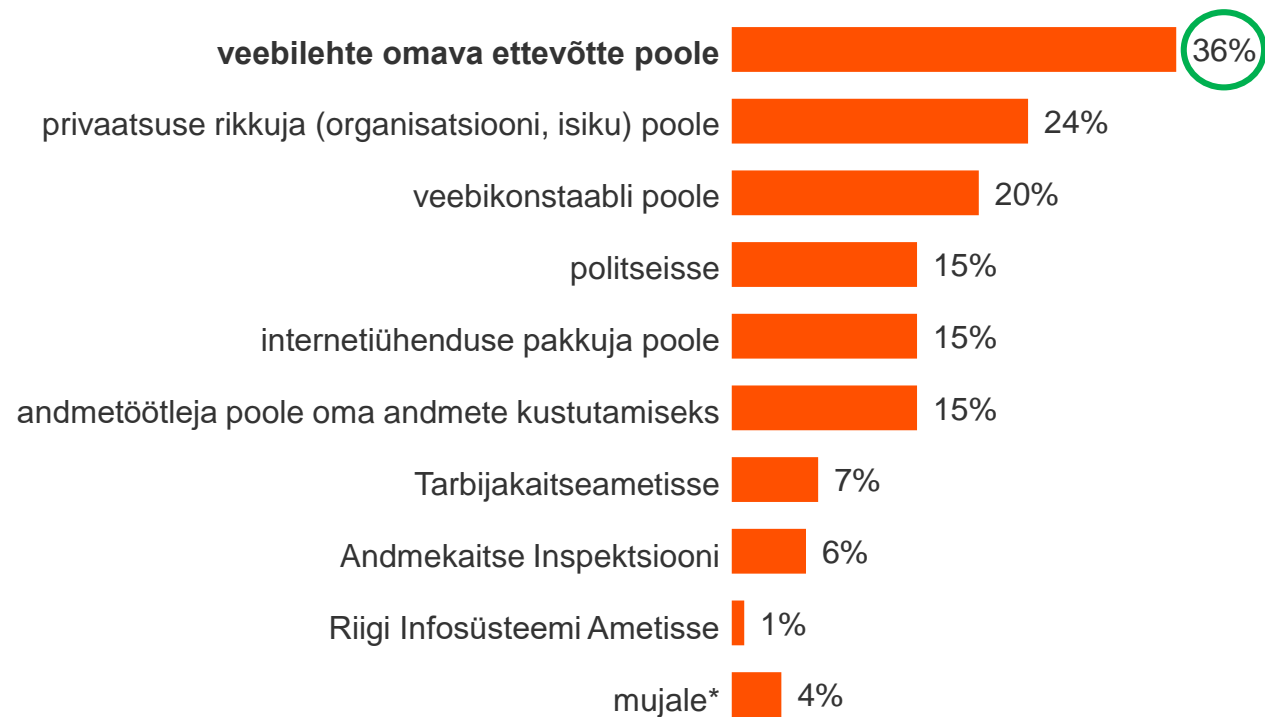
% kõikidest vastajatest, n=640

Kas olete pidanud kunagi kuhugi pöörduma oma internetiprivaatsuse kaitseks?

Kuhu/ kelle poole Te olete pöördunud oma internetiprivaatsuse kaitseks?

% nendest, kes on pöördunud, n=52

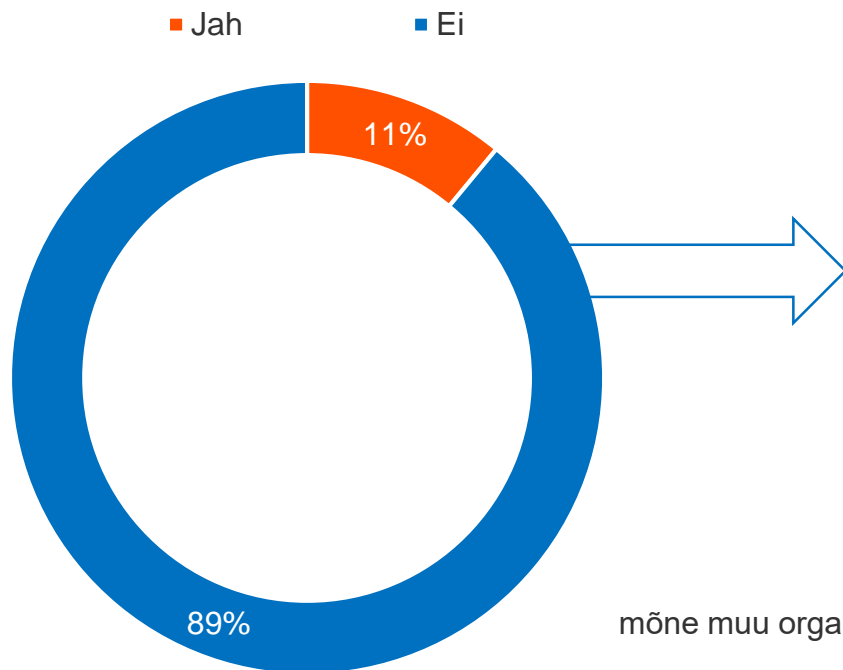

*panga poole, tuttava IT-spetsialisti poole

Kelle poole elanikud vajadusel pöörduks oma internetiprivaatsuse kaitseks?

% kõikidest vastajatest, n=640

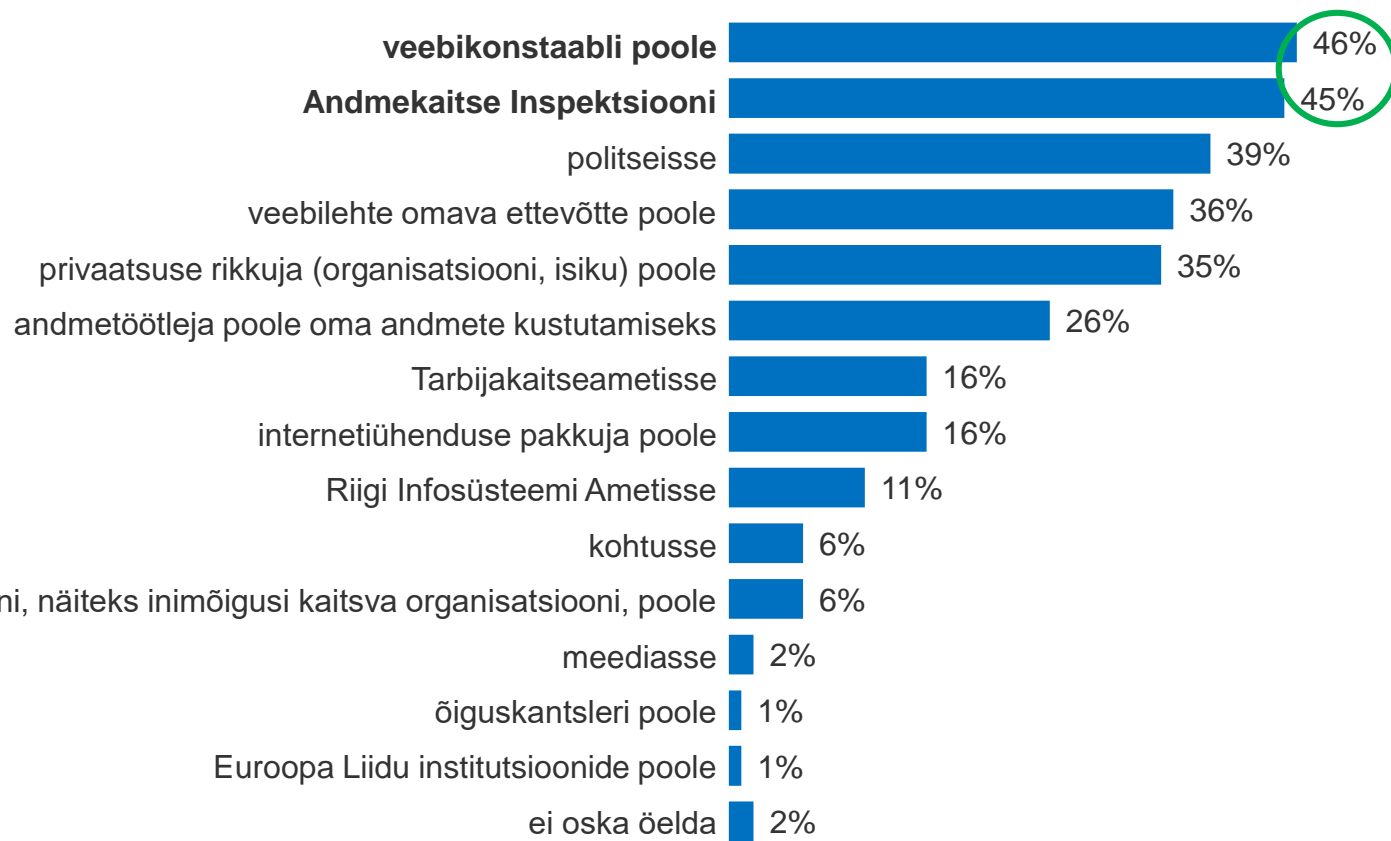
Kas olete pidanud kunagi kuhugi pöörduma oma internetiprivaatsuse kaitseks?

mõne muu organisatsiooni, näiteks inimõigusi kaitsva organisatsiooni, poole

Kui tunneksite, et Teie privaatsust on internetikeskkonnas rikutud, siis kuhu/ kelle poole Te oma õiguste kaitseks pöörduksite?

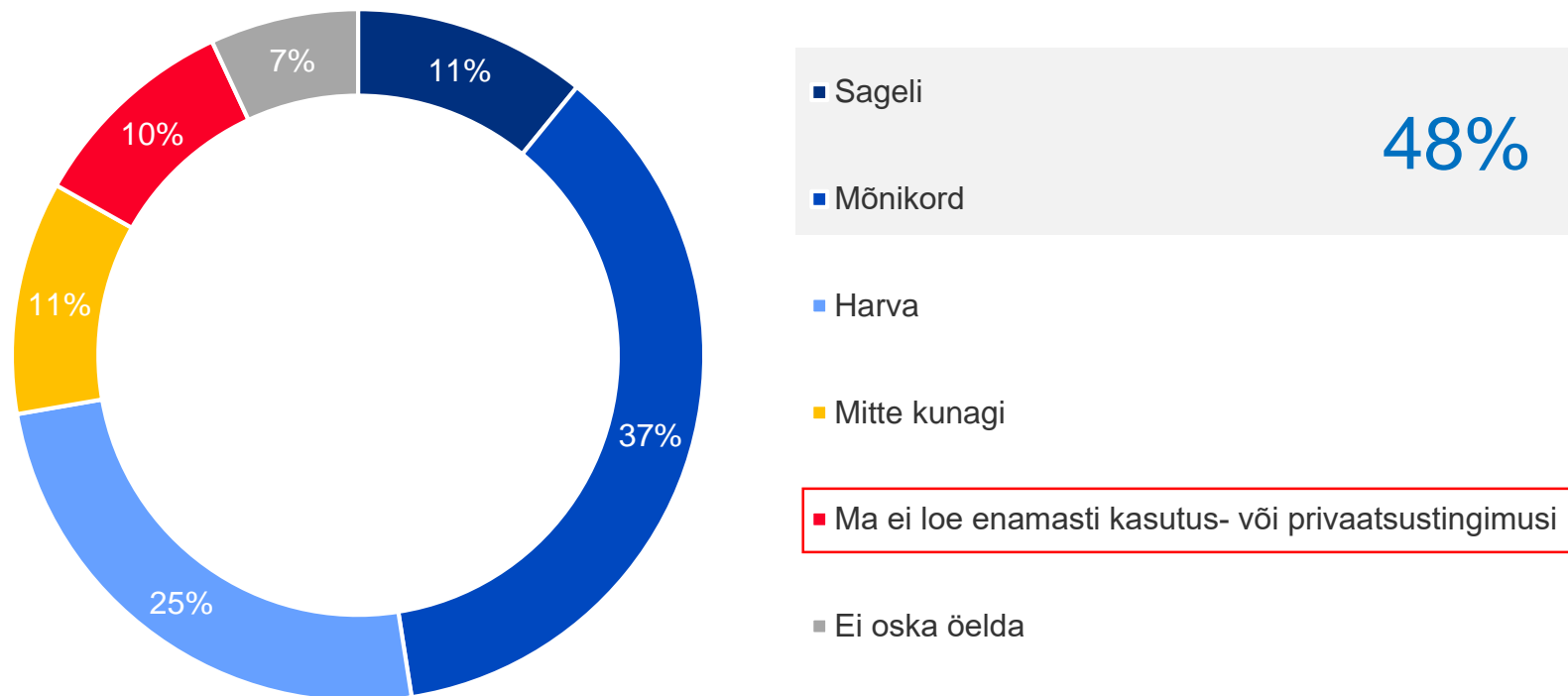
% nendest, kes ei ole pöördunud, n=588

Kas kasutus- või privaatsustingimused on ajendanud rakendustest loobuma?

% kõikidest vastajatest, n=640

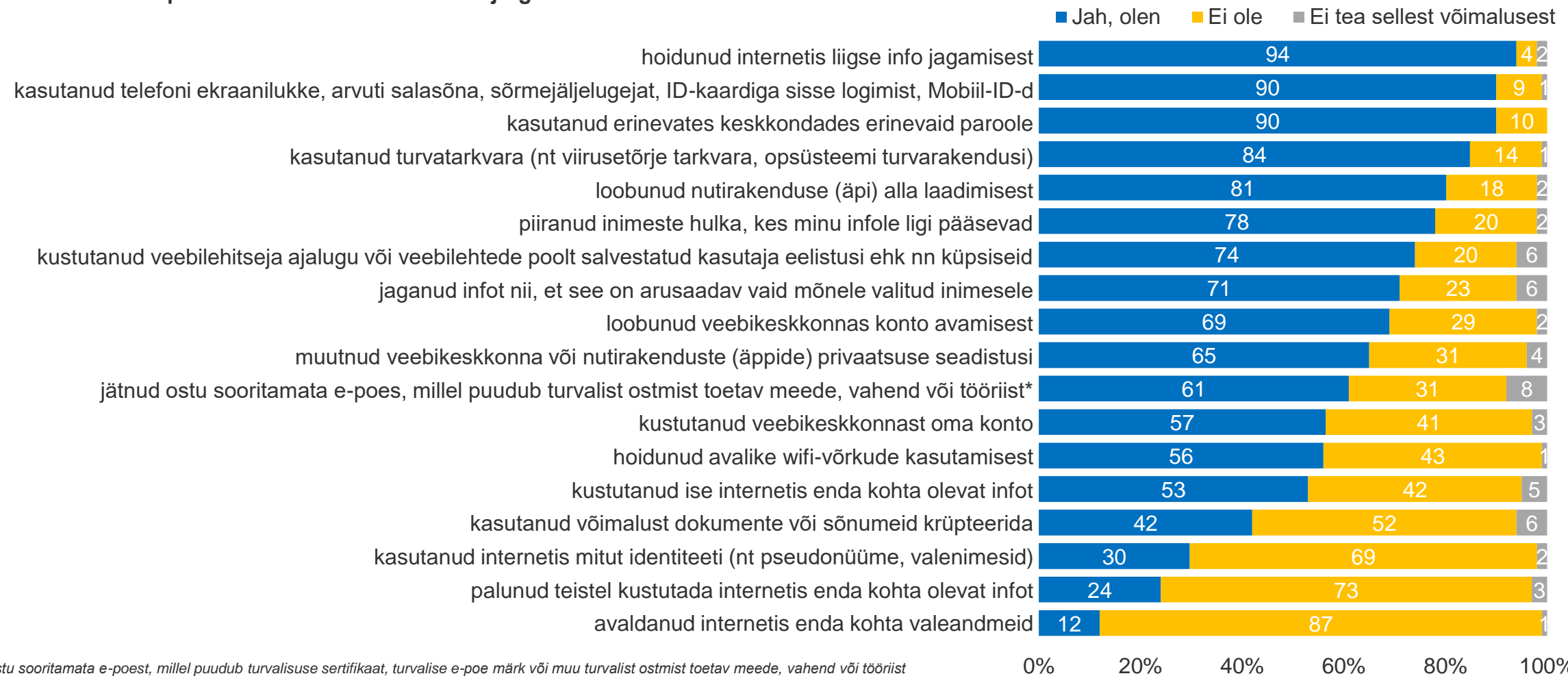
Kui sageli olete pärast kasutus- või privaatsustingimustega tutvumist mõnest teenusest/ nutirakendusest/ äpist loobunud?

Tegevused privaatsuse kaitseks internetis

% kõikidest vastajatest, n=640

Kas olete teinud oma privaatsuse kaitseks internetis järgmist:

*jätanud ostu sooritamata e-poes, millel puudub turvalisuse sertifikaat, turvalise e-poe märk või muu turvalist ostmist toetav meede, vahend või tööriist

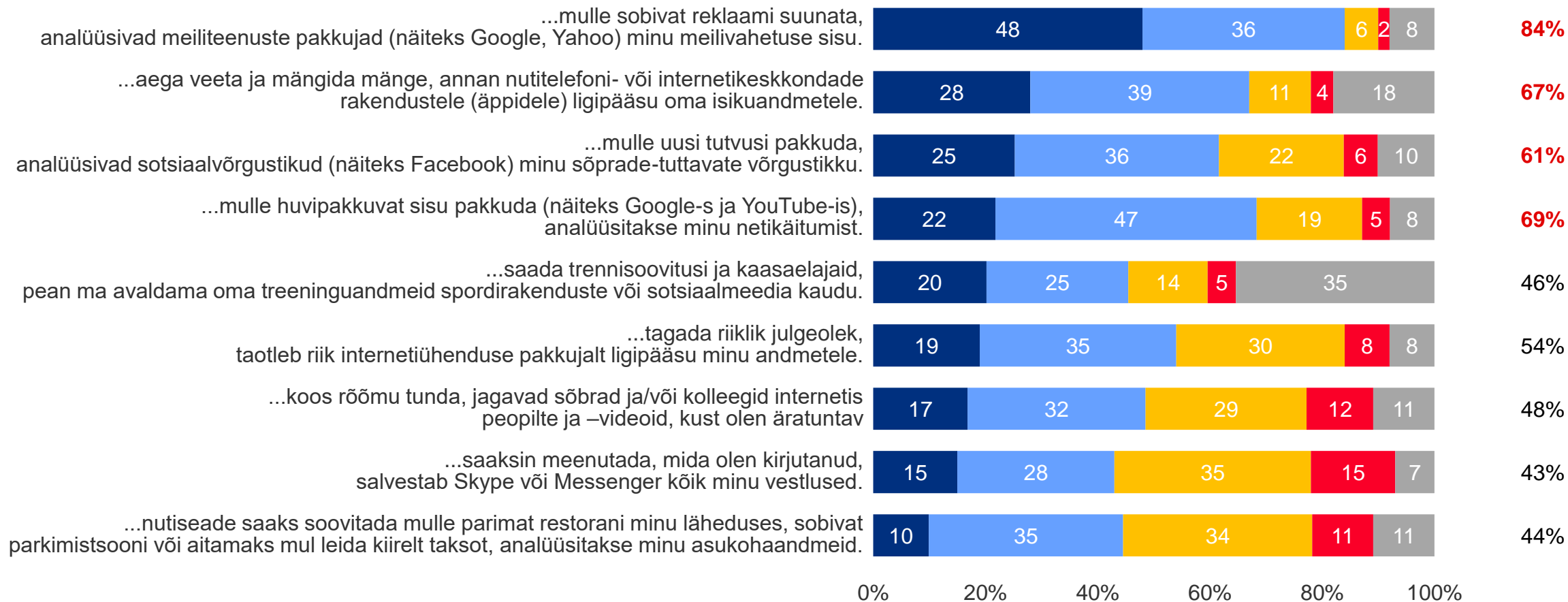
Millised infoga seotud olukorrad internetis on kõige häirivamad?

% kõikidest vastajatest, n=640

Kuivõrd Teid häirivad järgmised olukorrad seoses nutiseadmete ja interneti kasutamisega? Selleks, et...

■ Häirib väga ■ Häirib mõnevõrra ■ Pigem ei häiri ■ Üldse ei häiri ■ Ei oska öelda/ ei ole kokku puutunud

Häirib väga +
häirib mõnevõrra

Isikuandmete kaitsmine internetis

Kokkuvõte (1/2)

- Internetti kasutades kardavad Eesti elanikud kõige enam internetis levivat **pahavara ja arvutiviirusi, salasõnade ja muu isikliku info lekkimist ja identiteedivargust**. Seejuures on hirm kõige suurem just pahavara ja viiruste leviku ees (tõenäoliselt seetõttu, et need võivad põhjustada ka isiklike andmete lekkimist ning lihtsustada identiteedivargust). Vaid 6% elanikest väidab, et ei karda arvutiviirusi ja pahavara üldse. Keskmisest enam on nende hulgas mehi ning nooremaid elanikke.
 - **Kõige vähem kardetakse internetikiusamise ohvriks sattumist**- seda kardab 17% elanikkonnast, samas kui igasugune sellekohane hirm puudub 28%-l inimestest. Keskmisest mõnevõrra enam kardavad internetikiusamise ohvriks sattumist naised ja mitte-eestlased. Internetikiusamisest räägitakse sageli seoses koolikiusamisega. Kuna aga käesolevas uuringus nooremaid õpilasi ei kaasatud, on tulemus pigem ootuspärane. Uuringule vastanud õpilaste valim on küll väike (28 vastajat) ja kindlaid järeldusi selle pealt teha ei saa, kuid siiski võib näha, et õpilaste hulgas on kartus internetikiusamise ohvriks sattuda keskmisest veidi kõrgem (24%).
 - **Üsna vähesel määral kardetakse ka internetis avaldatavat laimu ja valeuudiseid**. Keskmisest mõnevõrra enam on selle ees hirm kõige nooremal vanusegrupil.
 - **Rahalist kahju** kaasatoovaid aspekte (lunarahanoõuded, raha väljapressimine) kardetakse rohkem kui laimu ja kiusamist. Keskmisest suurem on kartus selliste juhtumite ees madalama sissetulekuga inimeste (sh pensioniealiste) hulgas.
- Selles osas, kes peaks vastutama isikuandmete kaitsmise eest internetis, on erinevad sotsiaal-demograafilised grupid üsna üksmeelsel arvamusel – **põhiline vastutaja on iga inimene ise**.
 - Suuremat vastutust oodatakse ka teenuste/ kaupade müüjatelt, internetiühenduse pakkujatelt ja Eesti riigilt üldiselt. Internetiühenduse pakkujatele sooviks suuremat vastutust panna vanematesse vanusegruppidesse kuuluvad inimesed (vanuses 50+ a). Kõige nooremate vastajate jaoks on aga vastutuse kandjana teisel positsioonil isikliku vastutuse järel riik. Nooremad vastajad näevad keskmisest suuremat rolli ka Euroopa Liidul ja inimeste õiguste eest seisvatel MTÜ-del. Nooremad vastajad näevad vastutust üldiselt rohkematel osapooltel kui vanemad vastajad. Mitte-eestlased tajuvad aga enda rolli vastutajana väiksemana kui eestlased.
- **Iga kümnes elanik** (st ca 103 000 inimest) **on enda internetiprivaatsuse kaitseks astunud ka reaalseid samme** ja pidanud vajalikuks pöörduda mõne isiku või organisatsiooni poole. Keskmisest mõnevõrra enam on pidanud sellega tegelema 35-49 aastased ja lastega pered.
 - Põhiliselt on privaatsuse kaitseks pöördutud otse privaatsust rikkunud **veebilehte omava ettevõtte** (36%) või **privaatsuse rikkuja (organisatsiooni, isiku)** poole.
 - Veebikonstaablilt on palunud abi iga viies pöörduja. Erinevate tarbija – ja andmekaitsega tegelevate asutuste poole on pöördutud vaid üksikutel juhtudel.

Isikuandmete kaitsmine internetis

Kokkuvõte (2/2)

- Valdav osa elanikkonnast ei ole siiski pidanud enda internetipriivaatsuse kaitseks kellegi poole pöörduma. Kui see vajadus aga teoreetiliselt tekiks, siis oodataks abi põhiliselt **veebikonstaabli ja Andmekaitse Inspektsiooni** poolt. Reaalsetes pöördumistes on eelnimetatud olnud siiski vähemtähtsamal kohal.
- Positiivse tulemusena võib välja tuua, et vaid **10% elanikest ei loe erinevate nutirakenduste/ teenuste kasutus- ja privaatsustingimusi enamasti üldse**. Keskmisest rohkem on selliseid vastajaid meeste hulgas (13%), samuti nooremates vanusegruppides (18%) ja Tallinna elanike seas (16%).
 - **Iga teine elanik** on pärast kasutus- ja privaatsustingimuste lugemist mõne rakenduse allalaadimisest vähemalt mõnikord täielikult **loobunud**. Keskmisest oluliselt madalam on loobujate osakaal nooremates sihtrühmades (31% 15-24 a hulgas), kõrgeim aga 35-49 a seas (56%). Eestlastega võrreldes on mitte-eestlased mõnevõrra ettevaatlikumad.
- Enda priivaatsuse kaitseks on Eesti elanikud **võtnud kas teadlikult või vähemteadlikult ka ise kasutusele erinevaid abinõusid** – hoidutakse liigse info jagamisest, kasutatakse erinevaid võimalusi oma nutiseadmetesse sisselogimise piiramiseks, kasutatakse erinevaid parooli erinevates keskkondades ning turvatarkvara.
 - Vähem kui kolmandik elanikest on avaldanud internetis enda kohta valeandmeid, kasutanud internetis mitut identiteeti või palunud kustutada enda kohta käivat infot.
 - Kuna vanemaealised on internetis vähemaktiivsed, on nende poolt tehtud oma andmete kaitsmiseks erinevaid tegevusi ka vähemal määral (põhjuseks võib olla nii see, et erinevateks tegevusteks puudub lihtsalt vajadus (nt mõnest veebikeskkonnast enda konto kustutamine), kui ka see, et puuduvad vastavad teadmised, kuidas üht või teist asja teha (nt muuta veebirakenduse priivaatsuse seadeid)). Nooremad vanuserühmad on enda priivaatsuse kaitsmiseks astunud oluliselt enam erinevaid samme.
- Üldiselt võib välja tuua, et **olukorrad, kus analüüsitakse inimeste eelnevaid käitumismustreid** neile personaliseeritud pakkumiste suunamiseks jms, on inimeste jaoks **pigem häirivad** ja tunduvad „jälitustegevusena“. Vaieldamatult kõige enam häirib inimesi see, kui **personaliseeritud reklaami suunamiseks analüüsivad meiliteenuse pakkujad inimeste isikliku meilivahetuse sisu**. Nooremaid vanusegruppe häirib selline tegevus oluliselt enam kui vanemaid vanusegruppe.
 - Ebameeldivaks peetakse ka olukordi, kus personaliseeritud sisu pakkumiseks **analüüsitakse inimese netikäitumist** üldiselt, kus rakendustele on vaja anda **ligipääs enda isikuandmetele** või kus sotsiaalvõrgustikud **analüüsivad inimeste sõprade-tuttavate võrgustikku**.
 - Vähem häirivad on olukorrad, kus analüüsitakse inimeste asukohtaandmeid (ei tundu nii personaalne?), kus salvestatakse varasemaid vestlusi või kus sõbrad-tuttavad jagavad internetis pilte, millelt inimene on äratuntav. Need olukorrad on väga või pigem häirivad vähem kui poolte vastajate jaoks. Asukohtaandmete analüüs häirib nooremaid vanusegruppe võrreldes teiste vanusegruppidega tunduvalt enam.

6

Isikuandmete kaitsmine
ja kasutamine üldiselt

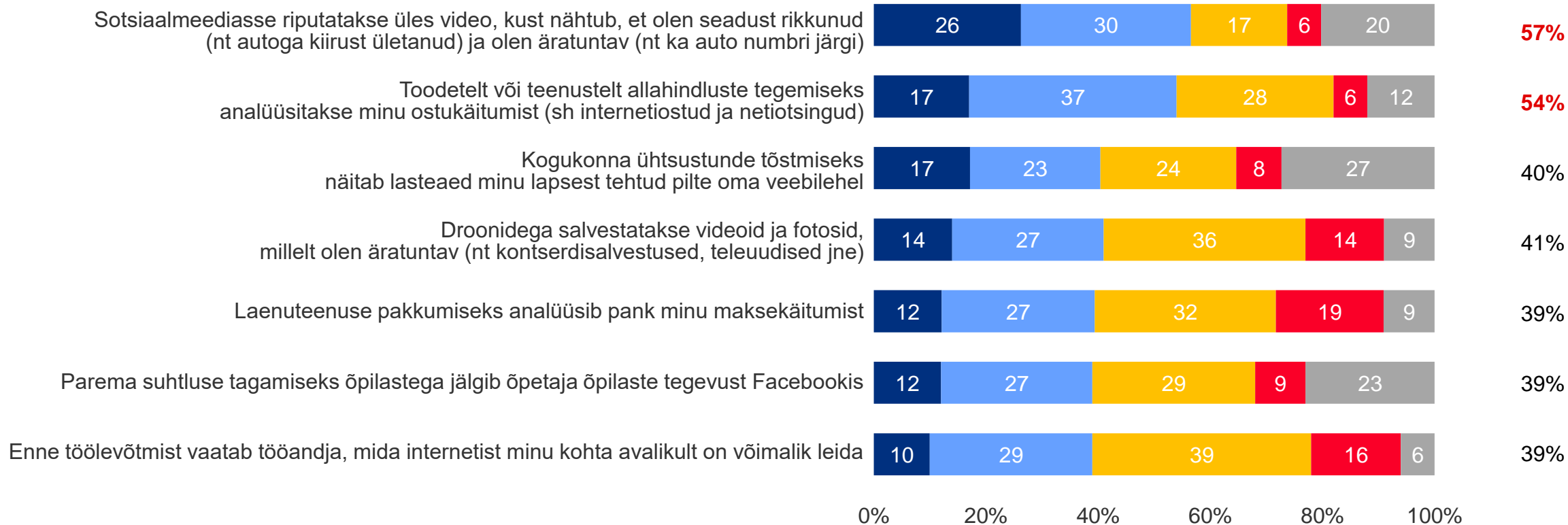
Millised isikuandmetega seotud üldised olukorrad on kõige häirivamad? (1/2)

% kõikidest vastajatest, n=640

Mõeldes üldisemalt isikuandmete kaitsmisele, kuivõrd Teid häirivad järgmised olukorrad?

■ Häirib väga ■ Häirib mõnevõrra ■ Pigem ei häiri ■ Üldse ei häiri ■ Ei oska öelda/ ei ole kokku puutunud

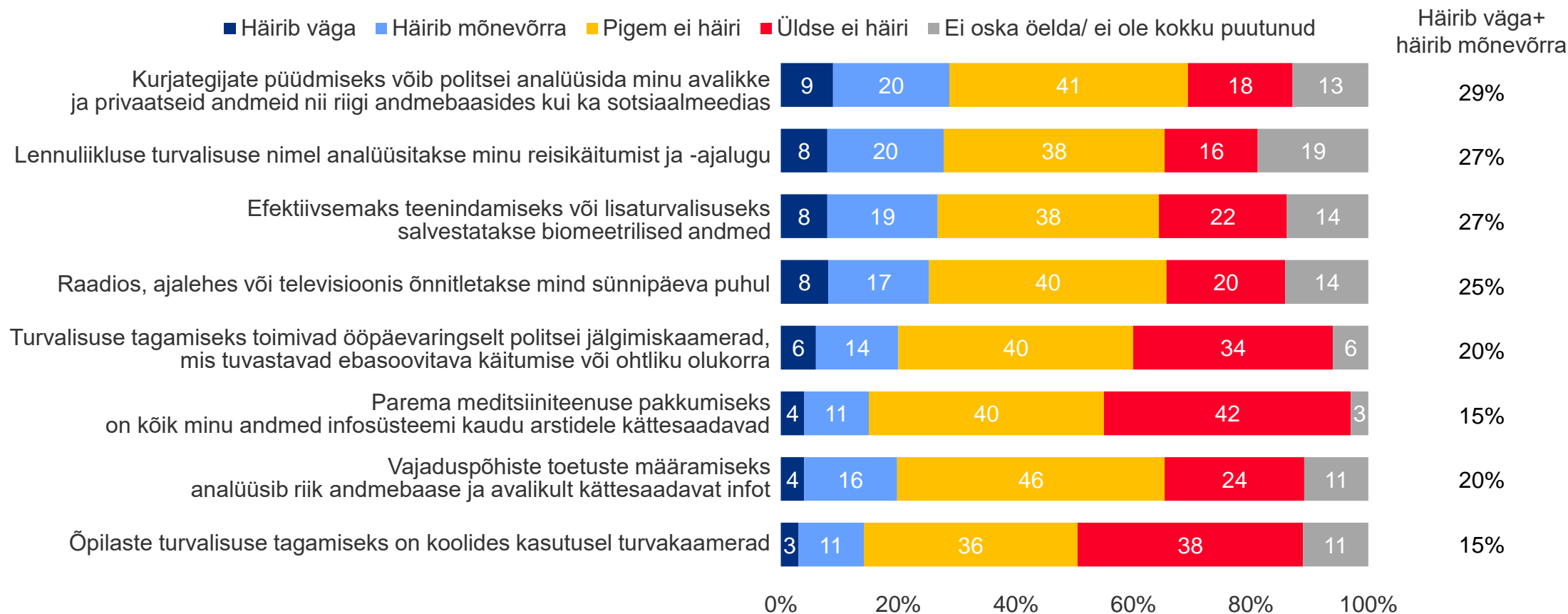
Häirib väga+
häirib mõnevõrra

Millised isikuandmetega seotud üldised olukorrad on kõige häirivamad? (2/2)

% kõikidest vastajatest, n=640

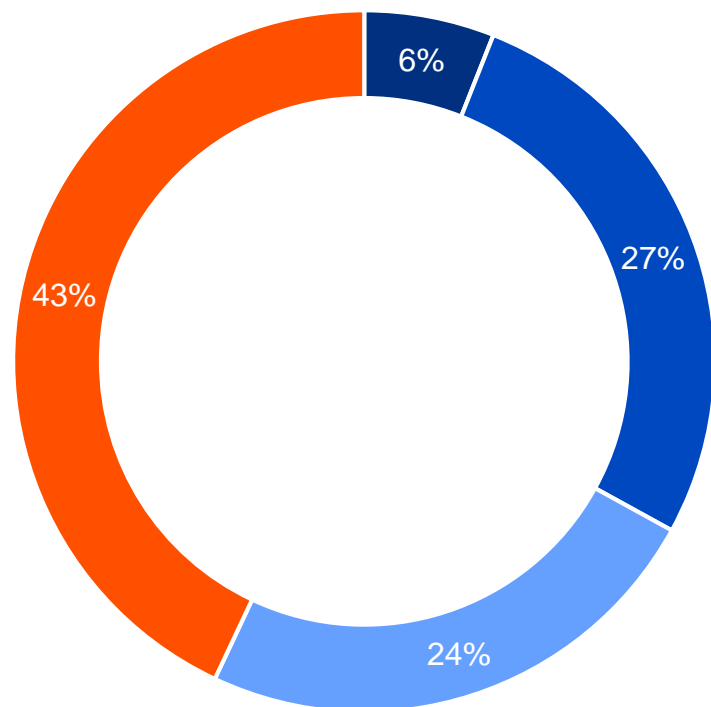
Mõeldes üldisemalt isikuandmete kaitsmisele, kuivõrd Teid häirivad järgmised olukorrad?

Teadlikkus võimalusest kontrollida, kes on minu andmeid vaadanud

% kõikidest vastajatest, n=640

Kas olete teadlik riigi pakutavast võimalusest ise kontrollida, kes on Teie andmeid vaadanud (nt portaali eesti.ee „andmejälgija“, patsiendiportaali „logiraamat“ vms)?

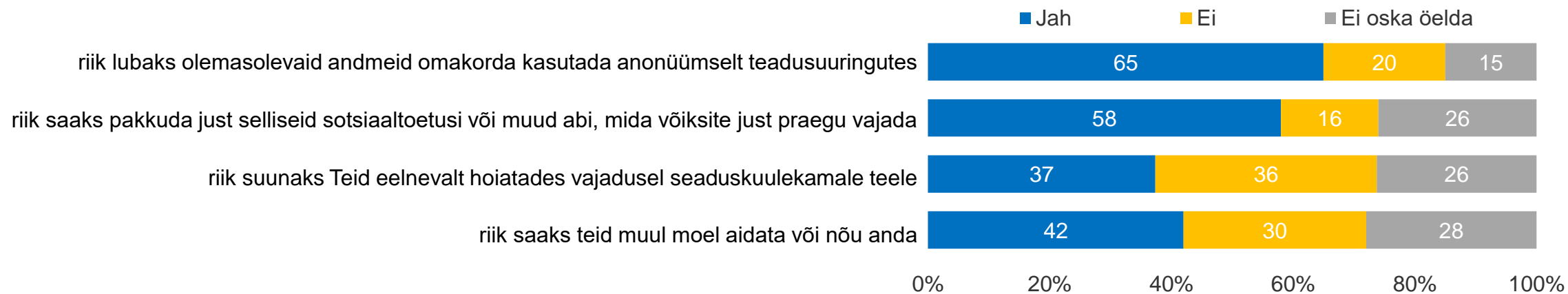
- Jah, olen teadlik ja olen ka sageli kontrollinud
- Jah, olen teadlik ja olen vahel harva või ühel korral kontrollinud
- Jah, olen teadlik, aga pole kunagi kontrollinud
- Ei ole sellisest võimalusest kuulnud

57%

Suhtumine andmebaaside kombineerimisse riigi poolt (1/2)

% kõikidest vastajatest, n=640

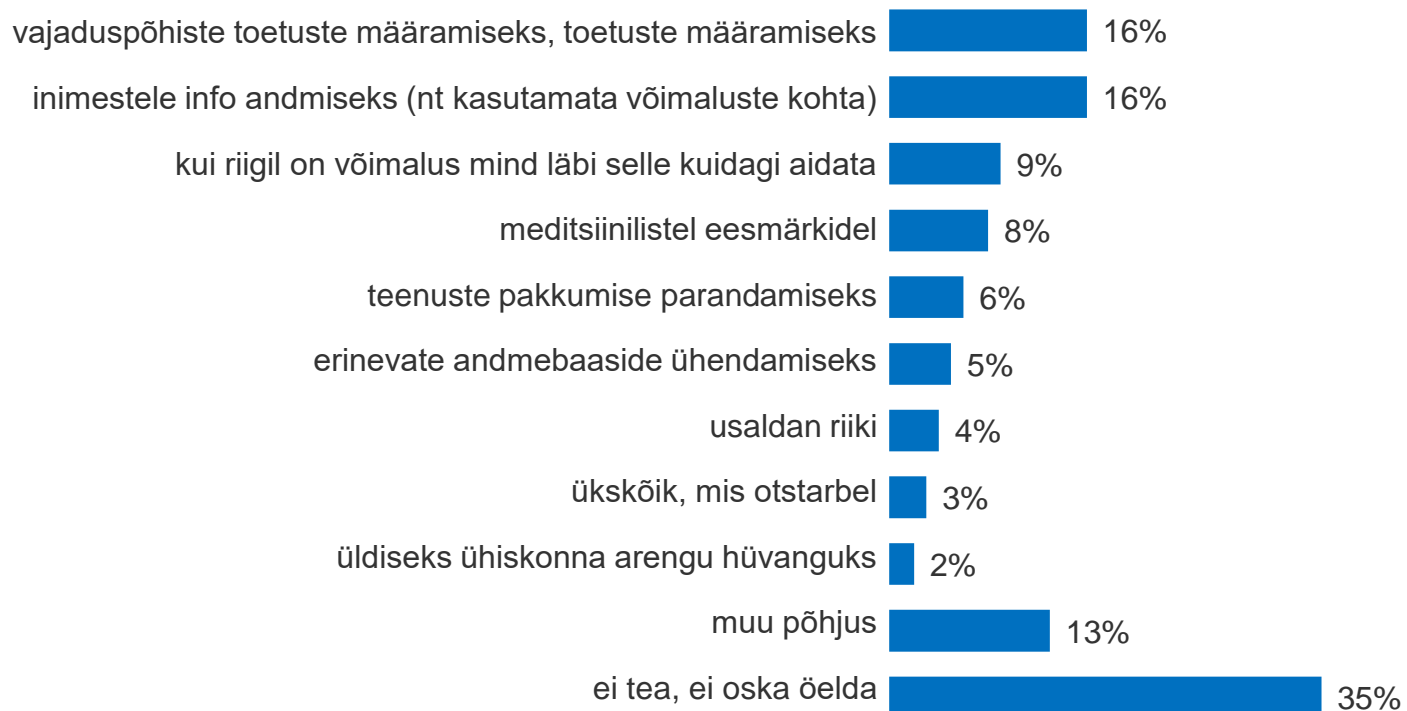
Kas lubaksite riigil kombineerida erinevate andmebaaside erinevaid andmeid selleks, et...

Suhtumine andmebaaside kombineerimisse riigi poolt (2/2)

% nendest, kes lubaksid riigil andmeid kombineerida, et inimesi muul moel aidata, n=252

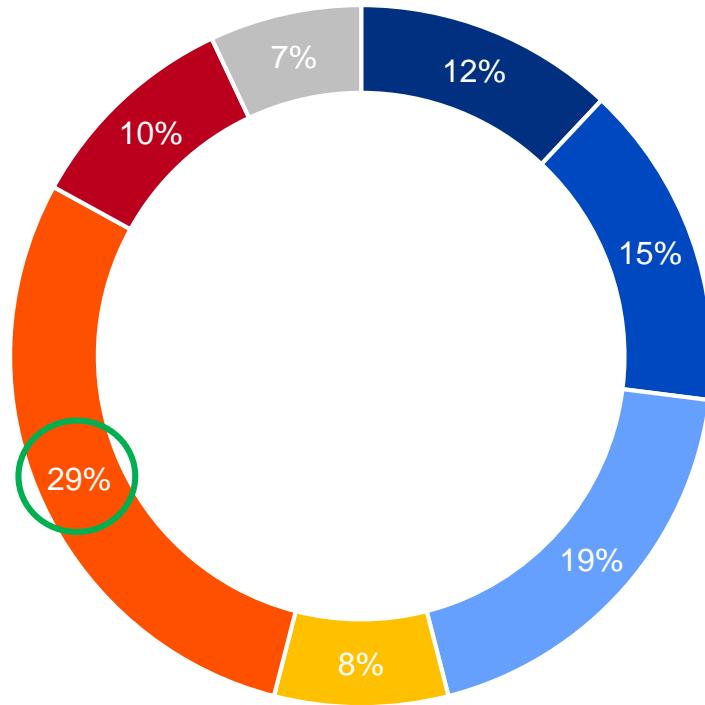
Millisel muul moel peaks riik Teid aitama (et oleksite nõus andmebaaside kombineerimisega)? SPONTAANSED KOMMENTAARID

Suhtumine info kättesaadavusse karistatute kohta

% kõikidest vastajatest, n=640

Kas Teie arvates peaks kuriteo eest karistatute kohta käiv info olema...
(Palun märkige sobivaim)

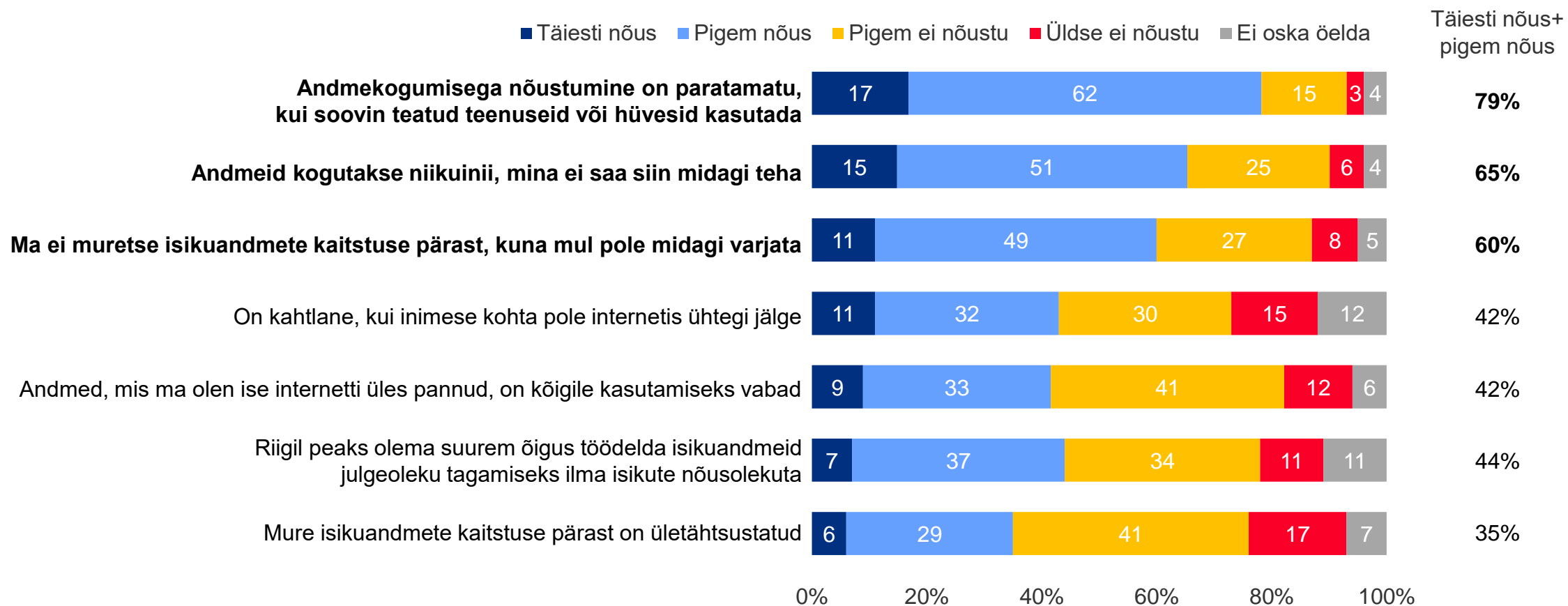

- kõigile alati kättesaadav kõigi kuritegude kohta
- kõigile alati kättesaadav, aga vaid üldise viitena, et isikut on karistatud
- kõigile alati kättesaadav vaid raskemate isikuvastaste kuritegude puhul
- kättesaadav kõigile vaid kuni isiku karistuse kustumiseni või trahvi maksmiseni
- kättesaadav vaid eraldi päringu teostamisel ja põhjendatud huvi korral
- mitte kunagi isikupõhiselt avalikkusele kättesaadav
- ei oska öelda

Nõustumine üldiste andmekogumist puudutavate väidetega

% kõikidest vastajatest, n=640

Kuivõrd Te nõustute mõnede üldisemate väidetega, mis puudutavad isikuandmete kogumist ja kaitsmist?

Isikuandmete kaitsmine ja kasutamine üldiselt

Kokkuvõte (1/2)

- Rääkides üldisemalt isikuandmete kaitsmisest, siis erinevalt nutiseadmete ja interneti kasutamisega seotud olukordadest häirivad muud olukorrad inimesi tunduvalt vähem.
 - Muudest üldisematest olukordadest häirib elanikke kõige enam see, kui **tehakse mingil moel kättesaadavaks info inimese seadust eirava käitumise kohta** (nt liiklusseaduse rikkumised vms) - seda loeb häirivaks 57% elanikest. Samuti peetakse ebameeldivaks, kui allahindluste tegemiseks **analüüsivad kaupmehed inimeste varasemat ostukäitumist**.
 - Nendest vastajatest, kellel on kokkupuude lasteaia või kooliga, ligikaudu pooled on häiritud ka olukordadest, kus lasteaia kodulehele pannakse pildid lastest või kus õpetaja jälgib õpilaste tegevust sotsiaalmeedias. Ootuspäraselt häirib viimatinimetatu keskmisest tunduvalt enam noori jälgitavaid endid.
 - **Kõige vähem** häirivad inimesi aga **turvalisuse tõstmise kaalutlustel** tehtavad tegevused (turvakaamerad koolis, politsei jälgimiskaamerad) ja **meditsiiniabi pakkumisega** seotud tegevused (andmete kättesaadavaks tegemine arstidele).
- **57% elanikest on teadlikud riigi pakutavast võimalusest ise kontrollida, kes on isiku andmeid vaadanud.** Vähemalt ühe korra on sellist kontrolli teostanud iga kolmas elanik.
 - Kuna 43% elanikest ei ole sellisest võimalusest üldse midagi kuulnud, siis teadlikkuse tõstmine aitaks kindlasti suurendada elanike turvatunnet selles osas, et inimeste isikuandmed on ebavajalike silmade eest piisavalt kaitstud. Teadlikkus on keskmisest madalam naiste, mitte-eestlaste ja madalama sissetulekuga inimeste seas.
- **Üldine hoiak riigi poolt andmebaaside erinevate andmete kombineerimise suhtes on pigem positiivne.** Kõige vastutulelikumad ollakse andmete kasutamise osas anonüümsetes teadusuuringutes, samuti vajaduspõhiste sotsiaaltoetuste ja muu abi pakkumises elanikkonnale. Kui riigil on võimalus andmebaaside kombineerimise kaudu inimesi millegi osas aidata, siis on see pigem soositud.
 - Neid, kes lubaksid andmeid kombineerida inimeste seadusekuulekamale teele juhatamiseks, on tunduvalt vähem – vaid veidi enam kui kolmandik elanikkonnast.
 - Üldiselt on nooremad inimesed andmebaaside kombineerimise suhtes positiivsema hoiakuga, vanemad inimesed aga tunduvalt ettevaatlikumad.
- **Kuriteo eest karistatute kohta käiva info kättesaadavuse osas ei ole elanikel üksmeelt.** Kõige suurem on nende elanike osakaal, kes arvavad, et info peaks olema kättesaadav vaid eraldi päringu teostamisel ja põhjendatud huvi korral (29%). Samas on aga küllaltki palju ka neid, kes arvavad, et info peaks küll olema kõigile kättesaadav, aga vaid raskemate isikuvastaste kuritegude puhul (19%) või kõigile kättesaadav, aga vaid üldise viitena, et isikut on karistatud (15%).

Isikuandmete kaitsmine ja kasutamine üldiselt

Kokkuvõte (2/2)

- Kuigi isikuandmete kogumine ja kasutamine võib tekitada olukordi, mis on inimeste jaoks pigem ebameeldivad, **tõdeb enamik siiski, et andmekogumisega nõustumine on mõnede teenuste ja hüvede kasutamiseks paratamatu**. Keskmisest enam nõustuvad sellega 25-34 aastased.
 - Ligikaudu 2/3 elanikest on seisukohal, et **andmeid kogutakse niikuinii ja inimesed ei saa selles osas ise midagi ette võtta**. Mitte-eestlaste hulgas on sellisel arvamusel olijaid lausa 82%, samas kõige nooremas vanuserühmas vaid 44%. Noorem elanikkond usub tunduvalt enam, et saavad „ohjad enda kätte võtta“.
 - 60% elanikest ei muretse isikuandmete kaitstuse pärast põhjusel, et **neil ei ole midagi varjata**. Keskmisest enam on sellel arvamusel 50+ vanuses inimesi ja madalama sissetulekuga elanikke.
 - Iga kolmas elanik on arvamusel, et **mure isikuandmete kaitstuse pärast on ületähtsustatud**. See väide on tugevalt seotud eelmisega ning ka selles osas on väitega nõustujaid samades sotsiaal-demograafilistes gruppides keskmisest rohkem.
 - 44% elanikest on arvamusel, et **riigil peaks olema suurem õigus töödelda isikuandmeid julgeoleku tagamiseks ka ilma isikute nõusolekuta**.
 - Vaid veidi vähem on neid elanikke, kelle arvates on **kõik andmed, mille inimesed on ise internetti üles riputanud, kõigile kasutamiseks vabad**. Keskmisest enam arvavad nii mehed, mitte-eestlased, madalama haridustasemega inimesed.

7

Tulemused põhilistes sotsiaal- demograafilistes lõigetes

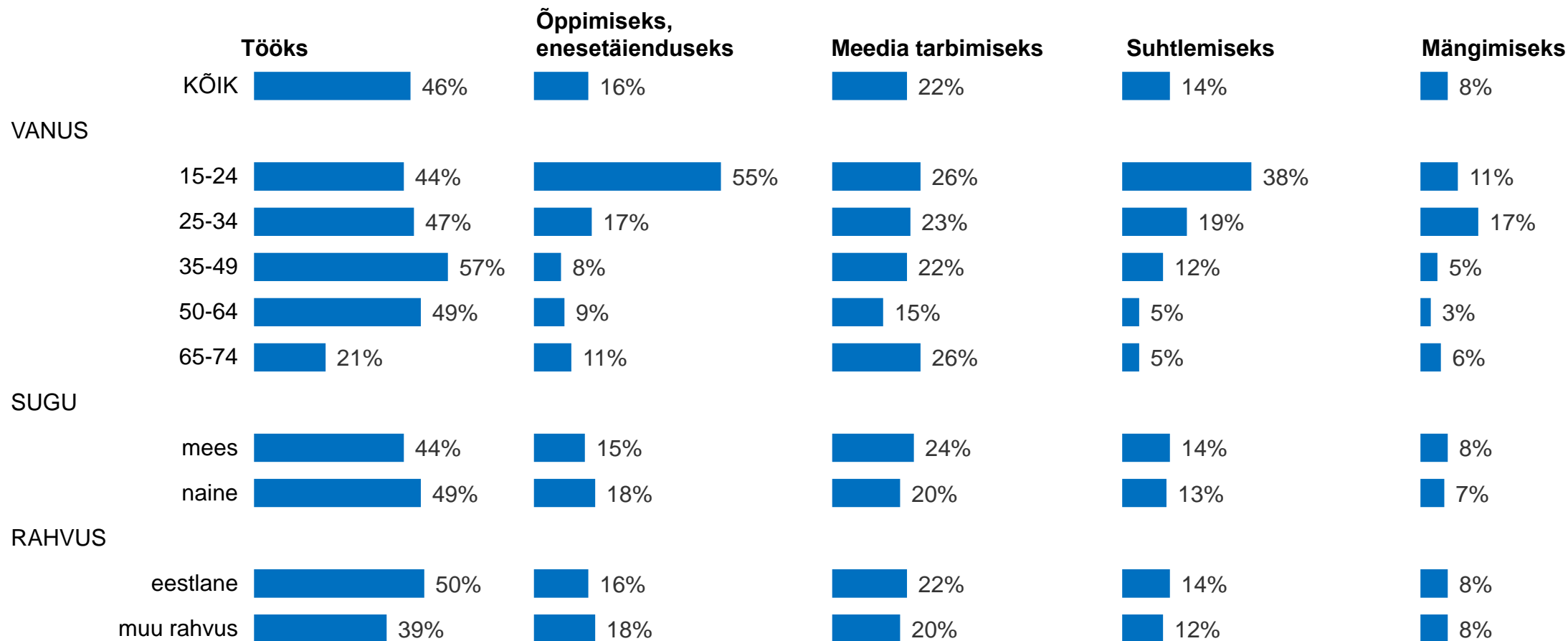
Vanus

Sugu

Rahvus

Osakaal sihtrühmast, kellel kulub tegevusele internetis rohkem kui 2h päevas

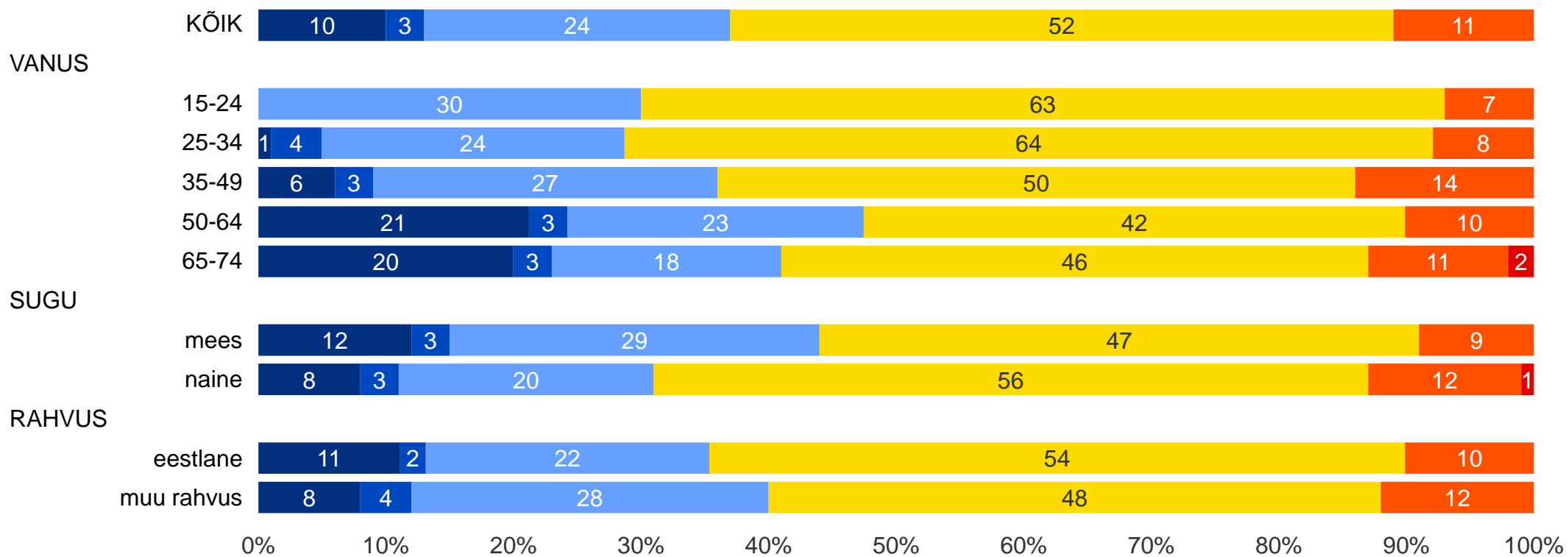
% vastajatest sihtrühmas

Sotsiaalmeedia kasutus: sihtgruppides

% vastajatest sihtrühmas

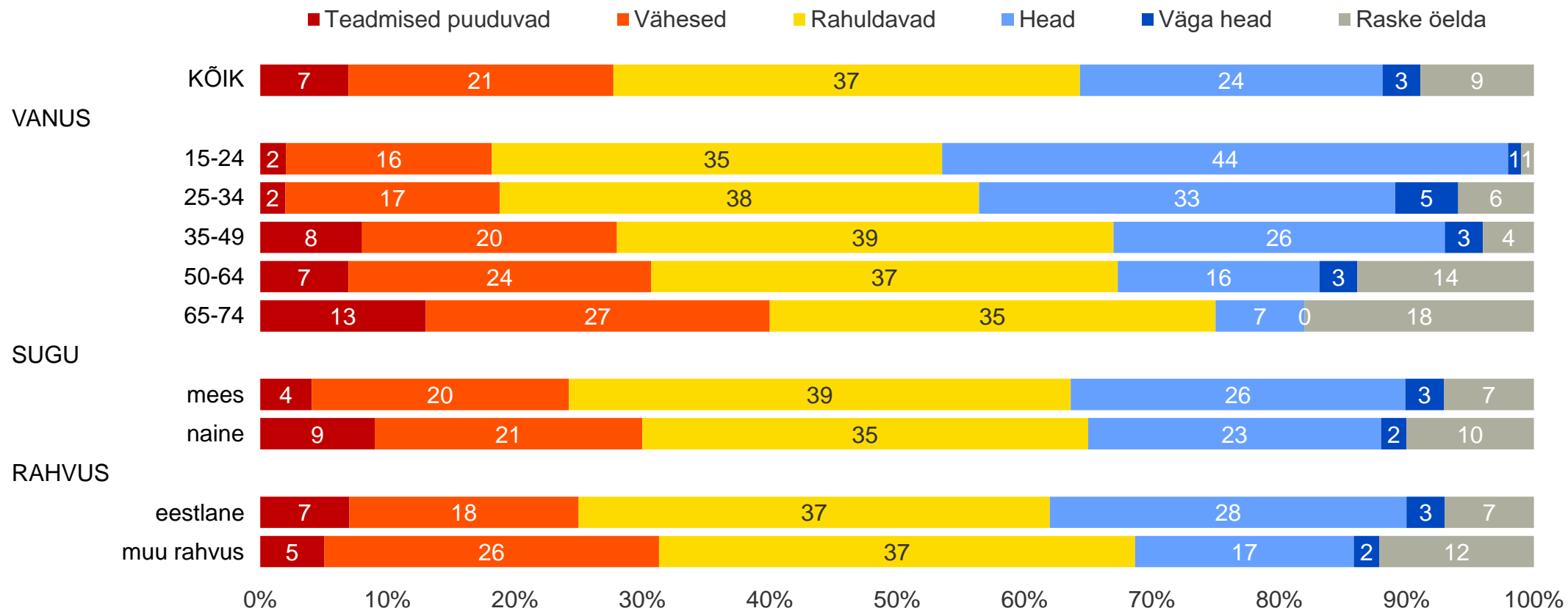
- Ma ei kasuta ühtegi sotsiaalmeedia kanalit
- Mul on mõnes sotsiaalmeedia kanalis konto, kuid ma pole seda ammu kasutanud
- Mul on mõnes sotsiaalmeedia kanalis konto, kuid ma ise ei lisa sinna midagi, vaid vaatan, mida teised teevad
- Osalen tagasihoidlikult, postitan infot, pilte jms harva
- Osalen aktiivselt ise regulaarselt sisu luues (infot, pilte jms postitades)
- Ei oska öelda

Hinnang enda teadmistele andmete kogumise kohta: sihtgruppides

% vastajatest sihtrühmas

Kui heaks Te hindate oma teadmisi selle kohta, milliseid andmeid erinevad asutused või ettevõtted Teie kohta koguvad?

Põhilised ohukohad andmete ja info kogumisega seoses: sihtgruppides

% vastajatest sihtgruppides

Millised järgmistest kujutavad Teie arvates tänapäeval ohu inimeste privaatsusele?

	KÕIK	VANUS					SUGU		RAHVUS	
		15-24	25-34	35-49	50-64	65-74	mees	naine	Eestlane	Muu rahvus
internetis on inimese identiteet varastatav või võltsitav	81	86	89	74	79	81	78	83	81	79
nutiseadmete rakendused (äpid) koguvad kasutajate kohta informatsiooni	74	77	81	77	69	64	72	75	77	68
kogutud andmeid kasutatakse inimese teadmata ja nõusolekuta mitte sellel otstarbel, milleks neid on algselt kogutud	74	78	78	76	69	72	75	73	77	69
võõrad inimesed saavad infot, mida inimene ei soovi jagada	62	60	69	63	60	58	62	62	61	65
andmeid kombineerides on võimalik inimeste kohta teada saada infot, mida nad sooviksid saladuses hoida	58	52	62	57	60	54	56	59	57	58
eraettevõtted koguvad klientide kohta informatsiooni (nt interneti teenusepakkujad, e-poed)	47	60	55	45	45	35	48	47	49	44
tuttavad inimesed saavad infot, mida inimene ei soovi jagada	37	34	40	39	36	34	38	36	37	37
finantsettevõtted (nt pangad, kindlustusseltsid) koguvad klientide kohta informatsiooni	31	28	26	37	32	27	32	31	31	33
riik kogub inimeste kohta informatsiooni	20	19	18	24	19	17	22	19	17	26
tööandjad koguvad töötajate kohta informatsiooni	19	14	16	19	25	20	22	17	20	19
mitte ükski neist ei kujuta reaalset ohtu	1	0	0	1	1	1	1	1	1	0
ei oska öelda	1	0	0	0	3	3	2	1	1	1

Kelle ligipääs isikuandmetele häirib elanikke kõige enam: sihtgruppides

% vastajatest sihtgruppides

Minu jaoks on probleemiks see, et...

	KÕIK	VANUS					SUGU		RAHVUS	
		15-24	25-34	35-49	50-64	65-74	mees	naine	Eestlane	Muu rahvus
teised inimesed pääsevad ligi minu kohta kogutud andmetele ilma minu nõusolekuta	71	72	70	76	71	65	73	70	69	77
eraettevõtted pääsevad ligi minu kohta kogutud andmetele ilma minu nõusolekuta	65	59	77	69	64	51	70	61	64	67
eraettevõtted koguvad minu kohta andmeid ilma minu nõusolekuta	57	70	62	58	57	39	60	55	57	57
riik pääseb ligi minu kohta kogutud andmetele ilma minu nõusolekuta	30	26	31	27	37	26	28	32	28	35
ükski neist ei ole minu jaoks probleemiks	6	6	5	5	4	12	6	6	7	5
ei oska öelda	4	3	2	2	3	10	3	4	4	2

Kas andmeid kasutatakse selleks, milleks neid on kogutud?

% „jah, usun“, vastajatest sihtgruppides

Kas Te usute, et Teie andmeid kasutatakse selleks, milleks neid on algset kogutud, kui kogujaks on...

	KÕIK	VANUS					SUGU		RAHVUS	
		15-24	25-34	35-49	50-64	65-74	mees	naine	Eestlane	Muu rahvus
tervishoiuasutused (haiglad, perearstikeskused jne)	84	93	86	84	80	83	83	85	87	78
kohalik omavalitsus	71	85	77	69	63	72	73	70	75	65
haridusasutused (koolid, lasteaiad)	71	72	85	75	62	57	68	73	75	61
riik	68	81	76	68	54	69	70	65	72	58
tööandja	68	75	81	73	57	52	64	70	72	58
finantsasutused (pangad, kindlustusseltsid)	47	46	43	48	42	61	45	49	49	44
internetiühenduse pakkujad (nt Telia, Elisa, Tele2)	41	47	42	38	36	52	39	43	42	39
eraettevõtted (sh e-poed)	29	38	33	25	25	30	26	32	29	28

Kas andmed on piisavalt kaitstud?

% „jah, usun“, vastajatest sihtgruppides

Kas Te usute, et Teie andmed on piisavalt kaitstud, kui kogujaks on...

	KÕIK	VANUS					SUGU		RAHVUS	
		15-24	25-34	35-49	50-64	65-74	mees	naine	Eestlane	Muu rahvus
riik	66	82	71	64	56	63	68	63	68	61
tervishoiuasutused (haiglad, perearstikeskused jne)	62	79	68	58	55	61	60	64	68	49
kohalik omavalitsus	52	65	52	54	45	48	52	52	53	50
haridusasutused (koolid, lasteaiad)	46	49	53	46	41	40	41	50	52	32
tööandja	45	52	53	47	41	32	43	48	51	33
finantsasutused (pangad, kindlustusseltsid)	45	48	52	45	36	53	44	46	47	42
internetiühenduse pakkujad (nt Telia, Elisa, Tele2)	32	43	45	31	19	30	34	30	36	24
eraettevõtted (sh e-poed)	11	10	17	10	8	9	12	9	11	10

Millised on elanike senised kogemused andmeprivaatsuse rikkumisega?

% „jah“, vastajatest sihtgruppides

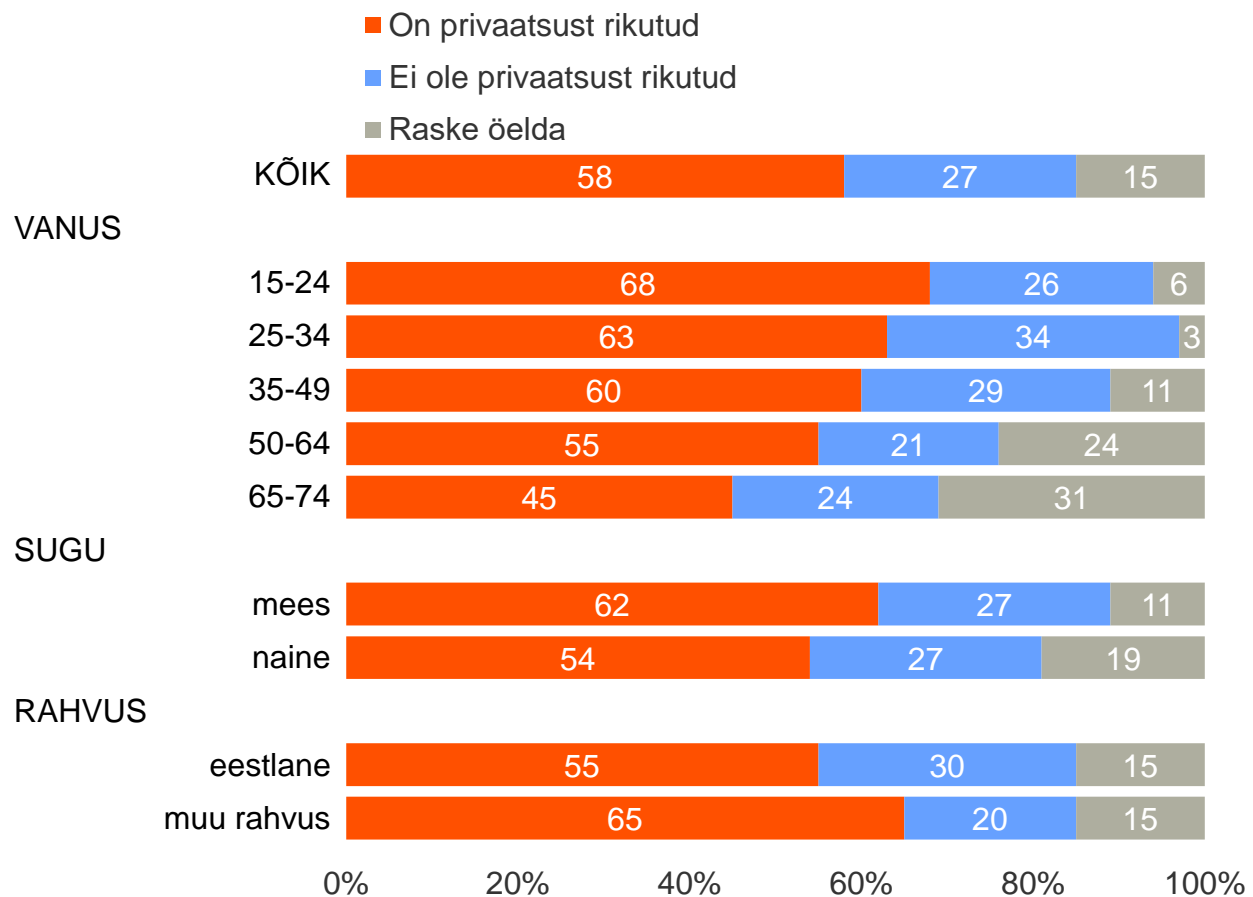
Kas Teil on viimase 12 kuu jooksul olnud tunne, et Teie privaatsust on mingil viisil rikkunud...

	KÕIK	VANUS					SUGU		RAHVUS	
		15-24	25-34	35-49	50-64	65-74	mees	naine	Eestlane	Muu rahvus
mõni eraettevõtte	38	47	47	47	29	19	44	33	37	42
mõni internetiühenduse pakkuja	26	20	20	31	31	22	33	20	20	40
mõni võõras inimene	26	35	28	29	20	22	29	24	21	37
mõni finantsasutus	17	20	22	20	15	5	22	12	13	25
sõber/ lähedane	12	30	16	8	7	3	13	10	12	10
riik	11	6	12	14	13	4	14	8	9	15
mõni tervishoiuasutus	6	0	6	7	8	2	5	6	4	8
kohalik omavalitsus	5	6	4	5	3	5	5	5	3	8
tööandja	5	0	7	5	8	2	8	2	4	7
mõni haridusasutus	4	0	8	4	4	1	5	2	3	6

Millised on elanike senised kogemused andmeprivaatsuse rikkumisega?

% vastajatest sihtrühmas

Kas Teil on viimase 12 kuu jooksul olnud tunne, et Teie privaatsust on mingil viisil rikutud?

Mida kardetakse interneti kasutades kõige enam?

% „kardan väga + pigem kardan“ vastajatest sihtrühmas

Kuivõrd Te kardate interneti kasutades...

	KÕIK	VANUS					SUGU		RAHVUS	
		15-24	25-34	35-49	50-64	65-74	mees	naine	Eestlane	Muu rahvus
Internetis levivat pahavara ja arvutiviirusi	70	73	53	66	78	82	62	77	70	70
Salasõnade ja muu isikliku info lekkimist kellegi teise (nt teenusepakkuja, e-poe) süül	66	66	70	70	69	50	64	68	60	79
Identiteedivargust internetis (keegi võtab Teie konto üle, esineb Teie nime alt jne)	61	60	57	56	66	65	56	65	58	67
Salasõnade ja muu isikliku info lekkimist Teie enda süül	54	54	57	59	50	48	48	60	45	72
Häkkerite lunarahanoodeid arvutihõive teel (nt arvuti lukustatakse kaugteel ja lubatakse avada vaid raha maksmisel)	47	40	39	42	51	63	43	50	46	48
Internetist leitud isikliku info ärakasutamise toel nt raha väljapressimist	35	38	33	34	33	38	30	39	28	47
Teie kohta laimu ja valeuudiste avaldamist	24	29	16	27	26	16	21	26	23	25
Internetikiusamise ohvriks sattumist	17	15	16	20	17	17	13	22	14	25

Kes peaks isikuandmete kaitsmise eest vastutama?

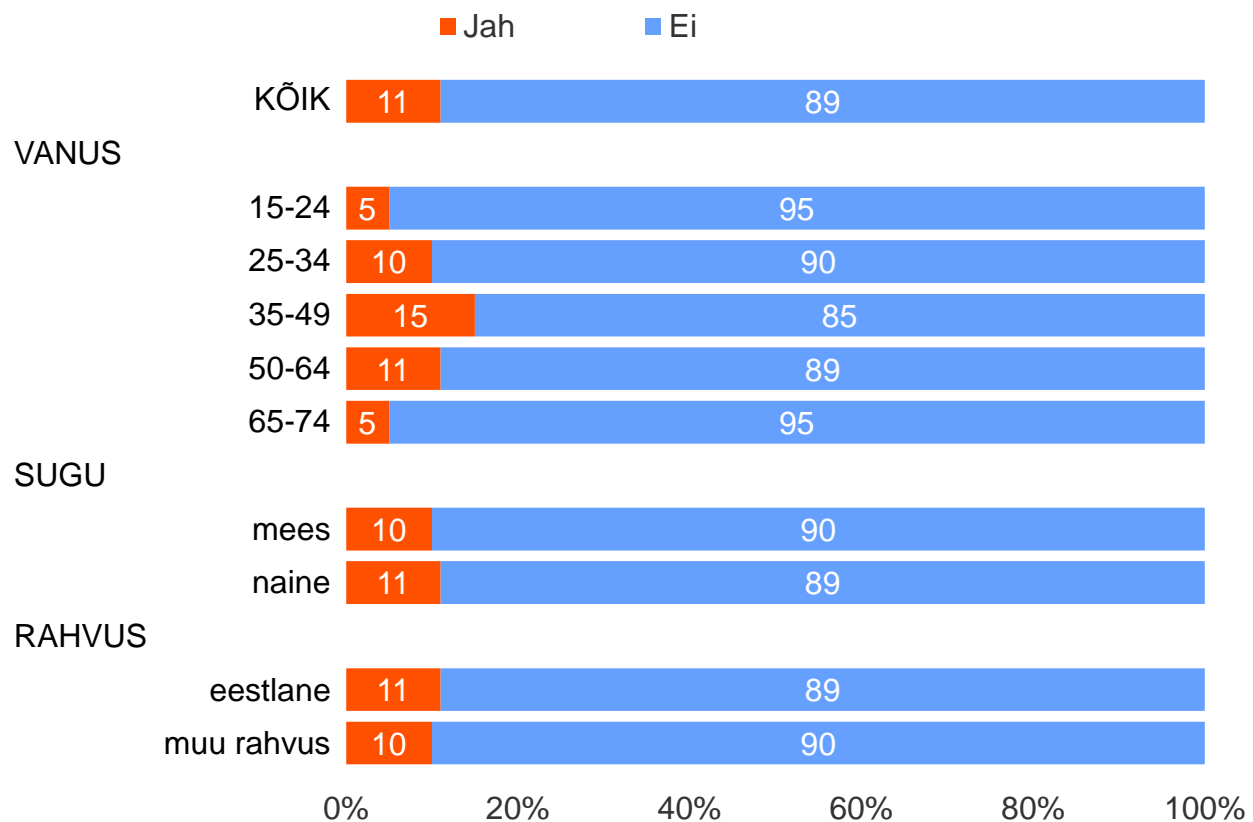
% vastajatest sihtrühmas

Kes peaks Teie arvates inimese isikuandmete kaitsmise eest internetis vastutama?

	KÕIK	VANUS					SUGU		RAHVUS	
		15-24	25-34	35-49	50-64	65-74	mees	naine	Eestlane	Muu rahvus
iga inimene ise	76	73	82	75	75	76	80	73	81	67
teenuste ja kaupade müüja internetis	58	59	61	57	56	60	59	57	60	55
internetiühenduse pakkuja	49	38	38	38	63	72	47	52	50	48
Eesti riik	48	63	51	48	38	45	50	45	48	46
Euroopa Liit	24	46	41	22	11	10	29	20	25	23
inimeste õiguste eest seisvad MTÜd	11	15	17	9	7	8	10	11	11	10
ei oska öelda	5	3	5	7	5	2	4	6	4	7

Kas olete pidanud kunagi kuhugi pöörduma internetiprivaatsuse kaitseks?

% vastajatest sihtrühmas

Kelle poole elanikud vajadusel pöörduks oma internetiprivaatsuse kaitseks?

% nendest, kes ei ole pöördunud,

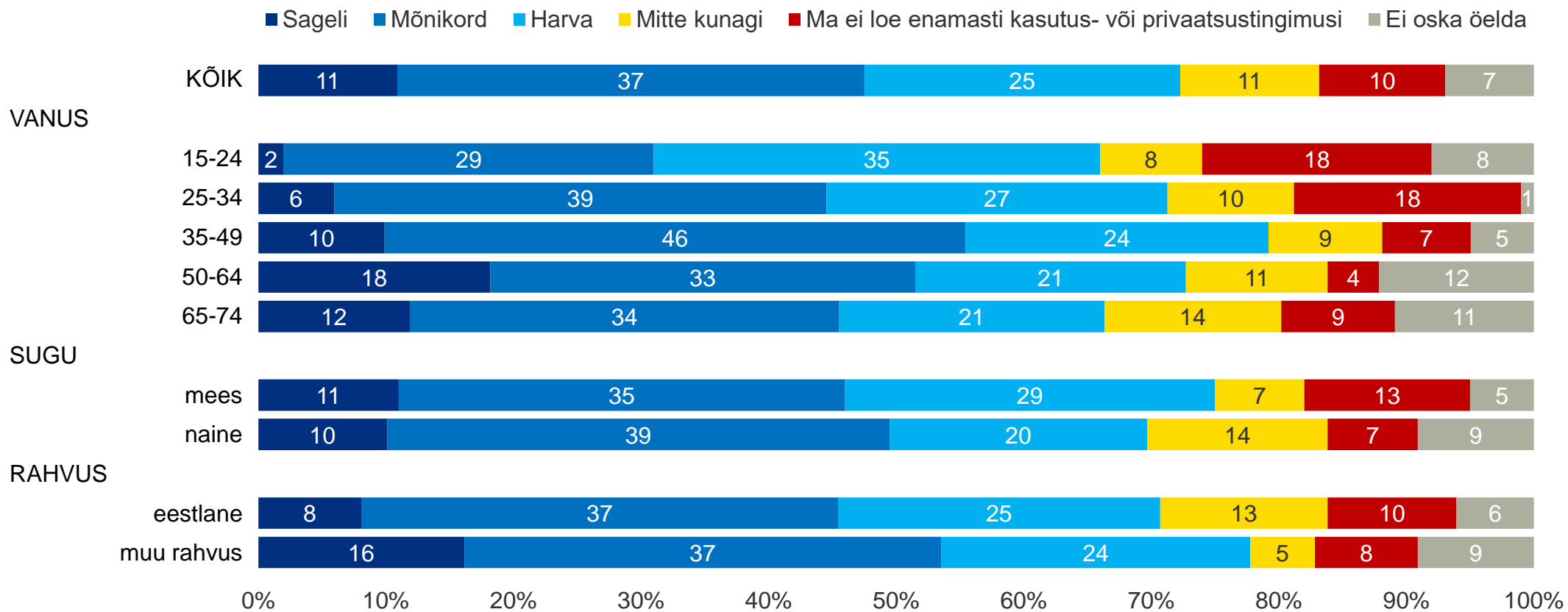
Kui tunneksite, et Teie privaatsust on internetikeskkonnas rikitud, siis kuhu/ kelle poole Te oma õiguste kaitseks pöörduksite?

	KÕIK	VANUS					SUGU		RAHVUS	
		15-24	25-34	35-49	50-64	65-74	mees	naine	Eestlane	Muu rahvus
veebikonstaabli poole	46	51	46	48	43	41	45	46	52	32
Andmekaitse Inspektsiooni	45	45	54	48	40	37	42	48	46	42
politseisse	39	31	32	46	43	34	43	34	39	39
veebilehte omava ettevõtte poole	36	41	53	41	27	17	34	38	41	26
privaatsuse rikkuja (organisatsiooni, isiku) poole	35	46	46	37	28	22	35	36	39	28
andmetöötaja poole oma andmete kustutamiseks	26	26	43	26	23	12	26	27	27	24
Tarbikakaitseametisse	16	18	15	14	17	18	16	16	14	20
internetiühenduse pakkuja poole	16	8	13	12	20	29	16	17	17	15
Riigi Infosüsteemi Ametisse	11	14	15	10	9	9	12	9	12	8
kohtusse	6	15	7	6	5	1	10	3	6	7
mõne muu organisatsiooni, näiteks inimõigusi	6	9	15	3	3	1	6	5	6	6
kaitsva organisatsiooni, poole	6	9	15	3	3	1	6	5	6	6
meediasse	2	0	5	2	3	1	3	1	3	1
õiguskantsleri poole	1	2	2	0	1	0	1	1	1	0
Euroopa Liidu institutsioonide poole	1	0	3	2	1	0	3	0	2	1
Justiitsministeeriumisse	0	0	1	0	1	0	1	0	0	0
presidendi poole	0	0	1	0	1	0	1	0	1	0
ei oska öelda	2	3	2	3	2	1	2	2	2	2

Kas kasutus- või privaatsustingimused on ajendanud rakendustest loobuma?

% vastajatest sihtgrupis

Kui sageli olete pärast kasutus- või privaatsustingimustega tutvumist mõnest teenusest/ nutirakendusest/ äpist loobunud?

Tegevused privaatsuse kaitseks internetis

% „jah, olen“ vastajatest sihtrühmast

Kas olete teinud oma privaatsuse kaitseks internetis järgmist:

	KÕIK	VANUS					SUGU		RAHVUS	
		15-24	25-34	35-49	50-64	65-74	mees	naine	Eestlane	Muu rahvus
hoidunud internetis liigse info jagamisest	94	100	95	95	92	88	94	94	95	91
kasutanud telefoni ekraanilukke, arvuti salasõna, sõrmejäljelugejat, ID-kaardiga sisse logimist, Mobiil-ID-d	90	99	94	90	85	85	89	90	95	79
kasutanud erinevates keskkondades erinevaid parooli	90	94	85	93	91	82	92	87	91	87
kasutanud turvatarkvara (nt viirusetõrje tarkvara, opsüsteemi turvarakendusi)	84	87	85	85	85	78	88	81	84	84
loobunud nutirakenduse (äpi) alla laadimisest	81	86	80	84	80	74	82	80	80	82
piiranud inimeste hulka, kes minu infole ligi pääsevad	78	95	87	80	71	63	76	80	78	78
kustutanud veebilehitseja ajalugu või veebilehtede poolt salvestatud kasutaja eelistusi	74	87	90	81	66	42	83	66	77	67
jaganud infot nii, et see on arusaadav vaid mõnele valitud inimesele	71	65	77	76	67	66	69	73	73	67
loobunud veebikeskkonnas konto avamisest	69	82	74	68	65	57	73	64	72	62
muutnud veebikeskkonna või nutirakenduste (äppide) privaatsuse seadistusi	65	86	78	81	49	27	70	60	63	68
jätanud ostu sooritamata e-poest, millel puudub turvalist ostmist toetav meede, vahend või tööriist	61	53	59	63	67	56	67	56	59	66
kustutanud veebikeskkonnast oma konto	57	78	81	68	35	22	60	54	57	57
hoidunud avalike wifi-võrkude kasutamisest	56	59	56	57	54	54	59	53	61	46
kustutanud ise internetis enda kohta olevat infot	53	81	74	54	38	26	57	49	51	56
kasutanud võimalust dokumente või sõnumeid krüpteerida	42	44	46	52	38	21	50	34	44	37
kasutanud internetis mitut identiteeti	30	46	36	35	23	9	37	23	32	25
palunud teistel kustutada internetis enda kohta olevat infot	24	41	29	28	12	16	27	21	26	20
avaldanud internetis enda kohta valeandmeid	12	27	16	10	10	2	15	9	13	10

Millised infoga seotud olukorrad on internetis kõige häirivamad?

% „häirib väga + häirib mõnevõrra“ vastajatest sihtrühmas

Kuivõrd Teid häirivad järgmised olukorrad seoses nutiseadmete ja interneti kasutamisega?

	KÕIK	VANUS					SUGU		RAHVUS	
		15-24	25-34	35-49	50-64	65-74	mees	naine	Eestlane	Muu rahvus
Selleks, et mulle sobivat reklaami suunata, analüüsivad meiliteenuste pakkujad (näiteks Google, Yahoo) minu meilivahetuse sisu.	84	92	90	84	84	68	82	85	84	83
Selleks, et mulle huvipakkuvat sisu pakkuda (näiteks Google-s ja YouTube-is), analüüsitakse minu netikäitumist.	69	77	76	68	68	55	67	71	69	68
Selleks, et aega veeta ja mängida mängu, annan nutitelefon- või internetikeskkondade rakendustele (äppidele) ligipääsu oma isikuandmetele.	67	76	79	66	66	45	63	70	67	66
Selleks, et mulle uusi tutvusi pakkuda, analüüsivad sotsiaalvõrgustikud (näiteks Facebook) minu sõprade-tuttavate võrgustikku.	61	62	73	60	63	48	59	64	59	66
Selleks, et tagada riiklik julgeolek, taotleb riik internetiühenduse pakkujalt ligipääsu minu andmetele.	54	46	54	52	64	48	54	54	49	65
Selleks, et koos rõõmu tunda, jagavad sõbrad ja/või kolleegid internetis peopilt ja – videoid, kust olen äratuntav	48	45	45	56	48	40	48	48	49	46
Selleks, et saada trennisoovitusi ja kaasaelajaid, pean ma avaldama oma treeninguandmeid spordirakenduste või sotsiaalmeedia kaudu.	46	45	47	53	46	28	49	42	46	45
Selleks, et nutiseade saaks soovitada mulle parimat restorani minu läheduses, sobivat parkimistsooni või aitamaks mul leida kiirelt taksot, analüüsitakse minu asukoohaandmeid.	44	51	52	39	47	34	42	46	44	44
Selleks, et saaksin meenutada, mida olen kirjutanud, salvestab Skype või Messenger kõik minu vestlused.	43	40	44	36	53	38	42	43	40	47

Millised isikuandmetega seotud üldised olukorrad on kõige häirivamad?

% „häirib väga + häirib mõnevõrra“ vastajatest sihtrühmas

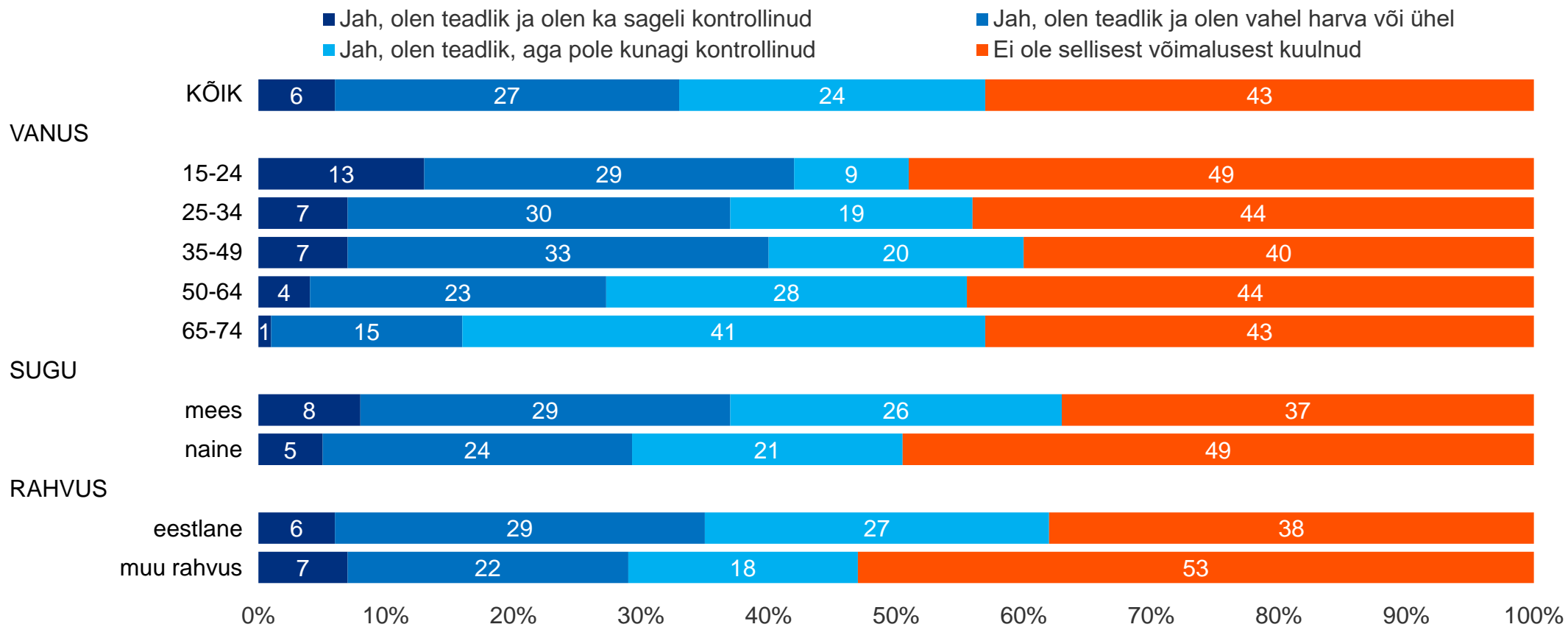
Mõeldes üldisemalt isikuandmete kaitsmisele, kuivõrd Teid häirivad järgmised olukorrad?

	KÕIK	VANUS					SUGU		RAHVUS	
		15-24	25-34	35-49	50-64	65-74	mees	naine	Eestlane	Muu rahvus
Sotsiaalmeediasse riputatakse üles video, kust nähtub, et olen seadust rikkunud (nt autoga kiirust ületanud) ja olen äratuntav (nt ka auto numbri järgi)	57	61	61	61	58	36	57	57	59	53
Toodetelt või teenustelt allahindluste tegemiseks analüüsitakse minu ostukäitumist (sh internetiostud ja netiotsingud)	54	56	59	55	57	38	55	53	54	54
Droonidega salvestatakse videoid ja fotosid, millelt olen äratuntav (nt kontserdisalvestused, teleuudised jne)	41	33	39	46	47	30	40	42	42	38
Kogukonna ühtsustunde tõstmiseks näitab lasteaed minu lapsest tehtud pilte oma veebilehel	40	52	41	40	42	27	39	42	40	42
Laenuteenuse pakkumiseks analüüsib pank minu maksekäitumist	39	30	40	44	43	30	40	39	36	45
Enne töölevõtmist vaatab tööandja, mida internetist minu kohta avalikult on võimalik leida	39	34	41	37	50	23	38	39	35	46
Parema suhtluse tagamiseks õpilastega jälgib õpetaja õpilaste tegevust Facebookis	39	59	42	41	37	18	36	42	39	39
Kurjategijate püüdmiseks võib politsei analüüsida minu avalikke ja privaatseid andmeid nii riigi andmebaasides kui ka sotsiaalmeedias	29	31	33	30	31	16	31	27	24	39
Lennuliikluse turvalisuse nimel analüüsitakse minu reisikäitumist ja -ajalugu	27	25	22	32	32	18	28	26	21	39
Efektivsemaks teenindamiseks või lisaturvalisuseks salvestatakse biomeetrilised andmed (nt näotuvastus piiripunktides, ettevõtete klienditeenindustes, notaritoimingute tegemisel veebis jne)	27	24	27	30	31	15	24	29	28	25
Raadios, ajalehes või televisioonis õnnitletakse mind sünnipäeva puhul	25	31	19	27	30	16	26	25	24	27
Turvalisuse tagamiseks toimivad ööpäevaringselt politsei jälgimiskaamerad, mis tuvastavad ebasoovitava käitumise või ohtliku olukorra	20	24	25	15	23	11	22	18	18	22
Vajaduspõhiste toetuste määramiseks analüüsib riik andmebaase ja avalikult kättesaadavat infot	20	7	13	22	32	13	16	23	17	26
Parema meditsiiniteenuse pakkumiseks on kõik minu andmed infosüsteemi kaudu arstidele kättesaadavad	15	10	10	16	20	15	16	15	12	22
Õpilaste turvalisuse tagamiseks on koolides kasutusel turvakaamerad	15	29	20	10	14	6	14	15	14	15

Teadlikkus võimalusest kontrollida, kes on minu andmeid vaadanud

% vastajatest sihtgrupis

Kas olete teadlik riigi pakutavast võimalusest ise kontrollida, kes on Teie andmeid vaadanud (nt portaali eesti.ee „andmejälgija“, patsiendiportaali „logiraamat“ vms)?

Suhtumine andmebaaside kombineerimisse riigi poolt

% „jah“ vastajatest sihtrühmast

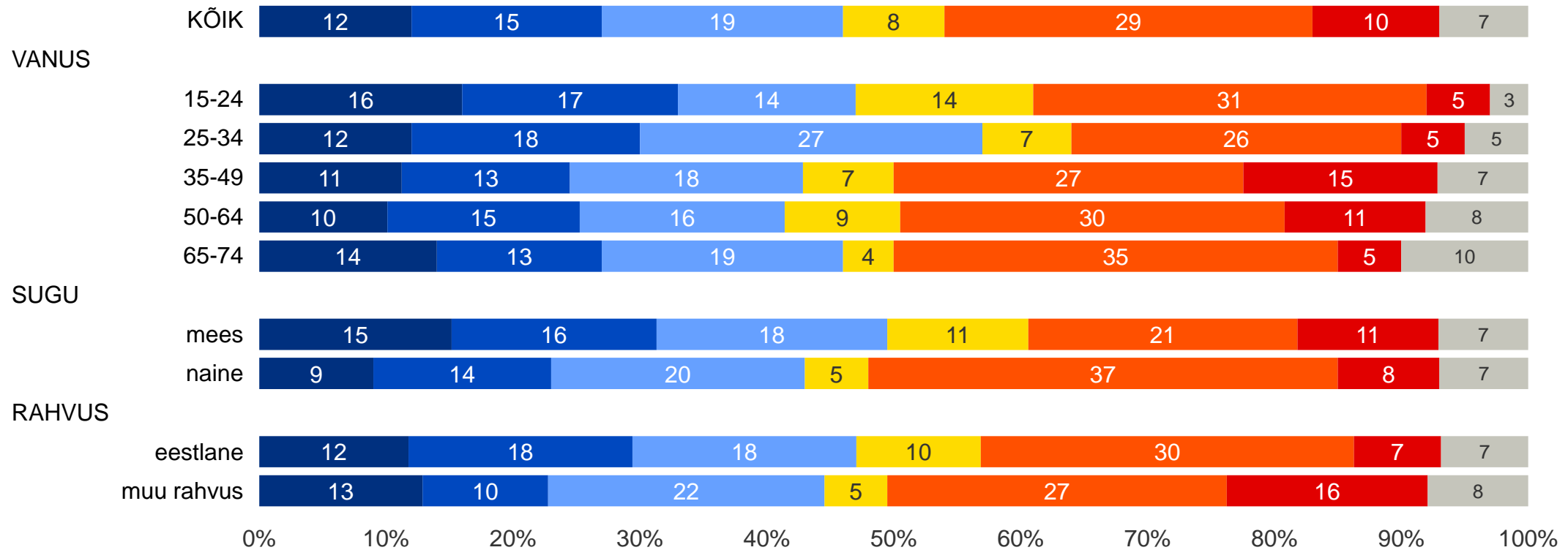
Kas lubaksite riigil kombineerida erinevate andmebaaside erinevaid andmeid selleks, et...

	KÕIK	VANUS					SUGU		RAHVUS	
		15-24	25-34	35-49	50-64	65-74	mees	naine	Eestlane	Muu rahvus
riik lubaks olemasolevaid andmeid omakorda kasutada anonüümselt teadusuuringutes	65	76	71	67	56	59	67	63	67	60
riik saaks pakkuda just selliseid sotsiaaltoetusi (hüvitised, toimetulekutoetused) või muud abi (nt ohvriabi või nõustamisteenuseid), mida võiksite just praegu vajada	58	65	71	60	53	44	63	54	58	60
riik suunaks Teid eelnevalt hoiatades vajadusel seaduskuulekamale tee (nt jälgides Teie senist makse- või liikluskäitumist)	37	36	36	44	35	31	42	33	38	35
riik saaks teid muul moel aidata või nõu anda	42	37	44	48	35	44	43	41	43	40

Suhtumine info kättesaadavusse karistatute kohta: sihtgruppides

% vastajatest sihtrühmas

- kõigile alati kättesaadav kõigi kuritegude kohta
- kõigile alati kättesaadav, aga vaid üldise viitena, et isikut on karistatud
- kõigile alati kättesaadav vaid raskemate isikuvastaste kuritegude puhul
- kättesaadav kõigile vaid kuni isiku karistuse kustumiseni või trahvi maksmiseni
- kättesaadav vaid eraldi päringu teostamisel ja põhjendatud huvi korral
- mitte kunagi isikupõhiselt avalikkusele kättesaadav
- ei oska öelda

Nõustumine üldiste andmekogumist puudutavate väidetega

% „täiesti nõus + pigem nõus“ vastajatest sihtrühmas

Kuivõrd Te nõustute mõnede üldisemate väidetega, mis puudutavad isikuandmete kogumist ja kaitsmist?

	KÕIK	VANUS					SUGU		RAHVUS	
		15-24	25-34	35-49	50-64	65-74	mees	naine	Eestlane	Muu rahvus
Andmekogumisega nõustumine on paratamatu, kui soovin teatud teenuseid või hüvesid kasutada	79	74	77	83	75	83	77	80	77	82
Andmeid kogutakse niikuinii, mina ei saa siin midagi teha	65	48	53	68	72	76	65	65	57	81
Ma ei muretse isikuandmete kaitstuse pärast, kuna mul pole midagi varjata	60	41	56	54	67	78	62	57	58	63
Riigil peaks olema suurem õigus töödelda isikuandmeid julgeoleku tagamiseks ilma isikute nõusolekuta	44	36	27	45	46	65	47	40	46	38
On kahtlane, kui inimese kohta pole internetis ühtegi jälge	42	49	43	37	44	42	45	39	46	35
Andmed, mis ma olen ise internetti üles pannud, on kõigile kasutamiseks vabad	42	30	44	40	43	52	48	36	39	47
Mure isikuandmete kaitstuse pärast on ületähtsustatud	35	15	21	36	44	53	38	32	32	42

8

Lisad:

Küsitlustöö tehniline läbiviimine

Statistilised usalduspiirid

Projekti meeskond

Küsitlustöö tehniline läbiviimine

Kokku vastas ankeedile 640 Eesti elanikku vanuses 15-74a.

- Vastamiskutsed saadeti 3307 aadressile.
- Kontakt puudus: 2563 juhul.
- Vastaja ei kuulunud sihtrühma: 1 juhul.
- Katkestatud ankeete: 103 juhul.

- Keskmise vastamisaeg: 19,8 minutit.
- Mediaanpikkus: 18 minutit.

Tulemuste statistilised usalduspiirid

Kõikide vastajate (~640 inimest) vastuste põhjal arvatud protsentjaotuste võimalik maksimaalne viga ei ületa $\pm 3,87\%$ usaldusnivool 95%. Väiksemate sihtgruppide analüüsimisel tuleks arvestada suurema võimaliku veaga. Nt kui analüüsida muust rahvusest elanike arvamusi (202 vastajat), ei ületa võimalik maksimaalne viga $\pm 7\%$.

Näide tabeli kasutamisest: 5% mitte-eestlastest (202 isikust) ütlevad, et neil puuduvad teadmised selle kohta, milliseid andmeid ettevõtte nende kohta koguvad. Selle näitaja statistilised usalduspiirid 95% usaldusnivool on $\pm 3,1\%$ (st tegelik mitte-teadlike osakaal on vahemikus 1,9% - 8,1%).

ÜLDKOGUM

982 300

Valimi suurus	50%	45%	40%	35%	30%	25%	20%	15%	10%	5%	3%	2%
	50%	55%	60%	65%	70%	75%	80%	85%	90%	95%	97%	98%
20	22,6%	22,5%	22,1%	21,5%	20,7%	19,6%	18,1%	16,1%	13,6%	9,8%	7,7%	6,3%
50	14,3%	14,2%	14,0%	13,6%	13,1%	12,4%	11,4%	10,2%	8,6%	6,2%	4,9%	4,0%
75	11,5%	11,5%	11,3%	11,0%	10,6%	10,0%	9,2%	8,2%	6,9%	5,0%	3,9%	3,2%
100	10,0%	9,9%	9,8%	9,5%	9,2%	8,7%	8,0%	7,1%	6,0%	4,4%	3,4%	2,8%
200	7,0%	7,0%	6,9%	6,7%	6,4%	6,1%	5,6%	5,0%	4,2%	3,1%	2,4%	2,0%
300	5,7%	5,6%	5,5%	5,4%	5,2%	4,9%	4,5%	4,0%	3,4%	2,5%	1,9%	1,6%
400	4,90%	4,87%	4,80%	4,67%	4,49%	4,24%	3,92%	3,50%	2,94%	2,14%	1,67%	1,37%
500	4,38%	4,36%	4,29%	4,18%	4,02%	3,79%	3,51%	3,13%	2,63%	1,91%	1,49%	1,2%
600	4,00%	3,98%	3,92%	3,82%	3,67%	3,46%	3,20%	2,86%	2,40%	1,74%	1,36%	1,12%
640	3,87%	3,85%	3,79%	3,69%	3,55%	3,35%	3,10%	2,77%	2,32%	1,69%	1,32%	1,08%

Valimi suurus kuni 120 - Studenti t-jaotus

Valimi suurem kui 120 – Normaaljaotus

Projekti meeskond

Uuringu eri etappides osalesid ja olid vastutavad:

Uuringu kava ja aruande koostaja:	Lele Aak
Ankeedi programmeerija:	Alje Roopärg
Küsitlustöö koordineerija:	Kaja Ruuben
Andmetöötlus:	Alje Roopärg
Graafilised tööd:	Maire Nõmmik

Kontaktinfo

Lele Aak
Kantar Emori uuringuekspert
Telefon: 626 8513
E-mail: lele.aak@kantar.com

Kantar Emor

Telefon: 626 8500
Faks: 626 8501
E-mail: emor@emor.ee
Aadress: Maakri 21, 10145 Tallinn

